

İHRACAT SEKTÖRLERİ AÇISINDAN

HOLLANDA

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ

ARALIK 2009

İÇİNDEKİLER

I. HOLLANDA HAKKINDA GENEL BİLGİLER	1
Giriş	1
Hollanda Tarihi	2
Nüfus	2
Temel Göstergeler.....	3
Ekonomi	4
Doğal Kaynaklar	8
Çevre	9
İstihdam.....	9
Sektörler	10
Hollanda Hazırgiyim Pazarı.....	16
Hollanda Ev ve Döşemelik Tekstil Pazarı	18
Hollanda İş Kültürü	20
II. HOLLANDA DIŞ TİCARETİ.....	21
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat	21
En Çok İhraç Edilen Ürünler.....	21
En Çok İthal Edilen Ürünler	22
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	22
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	23
III. HOLLANDA'NIN TEKSTİL, HAZIRGIYIM, DERİ VE HALI	25
DIŞ TİCARETİ	25
Hollanda'nın Tekstil Dış Ticareti.....	25
En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler	26
Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri.....	27
Hollanda'nın Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti.....	28
En Çok Hazırgiyim ve Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler	29
Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Hazırgiyim ve Konfeksiyon Ürünleri.....	29
Hollanda'nın Deri ve Deri Ürünleri Dış Ticareti	30
En Çok Deri ve Deri Ürünleri İthal Edilen Ülkeler	31
Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Deri Ürünleri	32
Hollanda'nın Halı Dış Ticareti.....	33
En Çok Halı İthal Edilen Ülkeler	34
Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Halı Ürünleri.....	34
IV. TÜRKİYE – HOLLANDA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ	35
Türkiye - Hollanda Genel Dış Ticareti	35
Türkiye – Hollanda Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti.....	41
Türkiye – Hollanda Tekstil Ürünleri Dış Ticareti	46
Türkiye – Hollanda Deri ve Deri Ürünleri Dış Ticareti	49
Türkiye – Hollanda Halı Dış Ticareti.....	54
V. FAYDALI ADRESLER.....	56
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	57

İhracat Sektörleri Açısından HOLLANDA

I. HOLLANDA HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Batı Avrupa'da, Kuzey Denizi kıyısında, Belçika ve Almanya arasında yer alan Hollanda, 41.543 km²'lik bir yüzölçümüne sahiptir. Hollanda, Belçika ve Lüksemburg ile birlikte Benelüks ülkelerinden bir tanesini oluşturur. Kuzey ve batıda Kuzey Denizi ile çevrili olan Hollanda, güneyde Belçika, doğuda ise Almanya ile komşudur.

Coğrafi yapısı itibariyle düz bir araziye sahip olan ülke topraklarının yarısından çoğu, deniz seviyesinin altında bulunmaktadır. Özellikle kuzey ve batısı olmak üzere ülkenin üçte biri deniz seviyesinin altındadır. En alçak nokta, deniz seviyesinin 6,7 metre altına denk gelmektedir. Amsterdam Uluslararası Havaalanı, deniz seviyesinin 4,5 metre altındadır. Ülke Batı Avrupa'nın üç büyük nehri, Ren, Maas ve Schede nehirlerinin deltasında bulunmaktadır. Amsterdam tamamen kazıklar üzerine inşa edilmiş olup, şehirde 1.281 adet köprü mevcuttur. Hollanda'nın Rotterdam kenti, Avrupa'nın en büyük limanlarından biridir.

Hollanda coğrafyasının en belirgin özelliği, denizden kazanılan, 'polder' adı verilen topraklardır. Hollandalıların bu konudaki mücadelesi yüzyıllardır sürmektedir. 'Polder'lar, su baskınlarından geçmişte yel değirmenleri ile korunurken; günümüzde gelişmiş teknolojiler ve setler kullanılmakta, su seviyesi sürekli kontrol edilmektedir. Bugün ülkede hala bin adet civarında çalışır durumda yel değirmeni bulunmaktadır.

Hollanda, nemli ve yağışlı bir iklime sahiptir ve yağışlar tüm yıl boyunca sürmektedir. Hollanda'nın iklimi, Kuzey denizi kıyılarında bulunması ve Karayip bölgesinden gelen "gulf stream" in etkisi ile ılımlıdır. Ocak ayı ortalaması 1,7 derece, Temmuz ayı ortalaması ise 17 derece civarındadır. Bununla birlikte, nem oranının fazlalığı, ısının daha sıcak veya daha soğuk olarak hissedilmesine neden olmaktadır. Konumu nedeniyle farklı hava koşullarının yaşanabildiği bir ülke olan Hollanda'da aynı gün içinde bir kaç kez güneşli ve yağışlı hava yaşanabilmektedir.

Hollanda Tarihi

İspanya Krallığının bir parçası olan Kuzey Hollanda eyaletleri 1581 yılında İspanya ile savaşa girerek bağımsızlıklarını ilan etmişlerdir. İspanya, 80 yıl süren savaşların sonunda, 1648 yılında Vestfalya Anlaşmasıyla eyaletlerin bağımsızlığını tanımıştır. Netherlands Eyaleti'ne 1559 yılında yönetici olarak atanan Nassau Kontu Prens William Orange, Hollanda Kraliyet ailesinin atası ve Hollanda Devleti'nin kurucusu olarak kabul edilmektedir.

On yedinci yüzyılda Hollanda ekonomik olarak güçlenmiş ve dünyada önemli bir ticaret merkezi ve deniz gücü haline gelmiştir. 18. ve 19. yüzyıllarda sömürgeci bir politika izleyerek, Afrika, Asya ve Güney Amerika'da sömürgeler edinmiştir. O tarihteki en önemli sömürgeler Cape Town, Endonezya ve Surinam'dır.

Hollanda, Birinci Dünya Savaşı'nda taraf olmayarak, savaşın dışında kalmıştır. Bununla beraber, İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanlar tarafından, 1940 -1945 yılları arasında işgal edilmiştir. Hollanda, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra tarafsızlık politikasından vazgeçerek, NATO ve Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üye olmuştur.

II. Dünya Savaşı sonrası, Endonezya ve Güney Afrika'da sahip olduğu sömürgeleri özgürlüklerini ilan etmiştir.

Nüfus

Hollanda nüfus yoğunluğu fazla olan bir ülkedir. Hollanda'nın nüfusu, 2009 yılı itibariyle 16.5 milyondur. Nüfusun %80'i Hollandalı, %20'si ise azınlıklardan oluşmaktadır. 1 Mayıs 2009 tarihli verilere göre, 3.3 milyonluk göçmen nüfus içerisinde en büyük grup, yaklaşık 400 bin kişi ile Türklerdir. Daha sonra Fas, Surinam ve Endonezya kökenliler gelmektedir.

Hollanda nüfusu gittikçe yaşlanmakta, 40 yaşının üzerindeki nüfus içindeki oranları artmaktadır. Nüfus artış hızı 2008 yılında ülke dışına göçün azalmasıyla önceki yıllara göre artarak binde 4,9 olmuştur. Karasal yüzölçümü dikkate alındığında kilometrekareye düşen kişi sayısı 486 gibi oldukça yüksek bir rakam olan Hollanda, dünyanın nüfus yoğunluğu en yüksek ülkeleri arasındadır. Nüfus açısından en kalabalık şehirler sırasıyla Amsterdam, Rotterdam, Lahey, Utrecht ve Eindhoven'dır.

Temel Göstergeler

Resmi Adı	Hollanda Krallığı
Başkenti	Amsterdam
Yüzölçümü	41,543 km²
Nüfus	16,5 milyon (2009 tahmini)
Nüfus Artış Oranı	% 0,4
Ortalama Yaşam Süresi	79,4
Para Birimi	Euro
GSYİH	673,5 milyar \$ (2008)
Kişi Başına Milli Gelir (Satın Alma Paritesi)	40,500 \$ (2008)
Enflasyon Oranı	% 2,5 (2008)
Sektörlere Göre GSMH	Tarım % 1,7 Sanayi % 25,5 Hizmet % 72,9
Faal İşgücü	7,7 milyon (2008)
İşsizlik Oranı	% 4 (2008)
Sektörlere Göre İşgücü	Tarım % 2 Sanayi % 18 Hizmet % 80
Toplam İhracat	541,6 milyar \$ (2008)
Toplam İthalat	488,9 milyar \$ (2008)
Başlıca İhracat Ürünleri	Makine ve aksamı, kimyasal ürünler, gıda, akaryakıt.
Başlıca İthalat Ürünleri	Makine ve aksamı, taşıt araçları, kimyasal ürünler, akaryakıt, gıda, giyim.
Karayolları	135,470 km
Demiryolları	2,811 km

Ekonomi

Hollanda, dünyanın ve Avrupa'nın en büyük ekonomileri arasındadır. Ekonominin yaklaşık dörtte üçünü hizmetler sektörü, kalan dörtte birini imalat sanayi oluşturmaktadır. Dünya ticaretinde %3,7 paya sahip olan Hollanda'da, ekonomi dış ticarete önemli derecede bağımlıdır.

Büyümeye en büyük katkıyı ihracat sağlamaktadır. İhracat/GSMH oranı, 2005 yılında 0,55 iken 2008 yılında 0,61'e yükselmiştir. 2006 yılından itibaren GSMH'nin üzerinde gerçekleşen dış ticaret hacmi, 2008 yılında 1 trilyon doları aşmıştır. Re-exporta dayalı dış ticaret yapısının sonucu olarak ihracat ithalatın üzerinde gerçekleşmekte ve böylece Hollanda devamlı dış ticaret fazlası vermektedir. Cari işlemler dengesinin de dış ticaret dengesine paralel şekilde fazla verdiği görülmektedir.

Hollanda, Avrupa'nın ana limanı ve lojistik merkezi konumundadır. Dış ticaretinin önemli bir bölümünü, Rotterdam limanı ve Amsterdam havalimanı gibi lojistik faaliyetlerinin en yoğun olduğu limanlar vasıtasıyla ABD ve Asya'dan yapılan ithalat oluşturmaktadır. Hollanda'nın ihracat ve ithalatının yarısından fazlası, gıda ürünleri ve kimyasal ürünler ile bilgisayarlar ve parçaları basta olmak üzere makinelerden oluşmaktadır. Bilgisayarlar gibi ithal edilen ürünlerin önemli bir bölümü çok az veya hiç bir işleme tabi tutulmadan diğer ülkelere ihraç edilmektedir (re-export). Bu durum, Hollanda'nın, Avrupa'nın en önemli ticaret ve dağıtım merkezi olma özelliğini yansıtmaktadır.

Özellikle Avrupa pazarına giriş için çok avantajlı bir dağıtım merkezi olması, öne çıkan alt yapı ve lojistik hizmetleri nedeniyle, halen çoğu global firma Hollanda'yı bir pazarlama üssü olarak seçmektedir. Hollanda'yı önemli kılan diğer önemli bir faktör, kimya, ileri teknolojik yenilikçi malzemeler, gıda, çiçekçilik, yaşam bilimleri, sağlık, su yönetimi ve denizcilik, ar-ge ve finansal hizmetler sektörlerinde şirketlerin ve araştırma kurumları kümelenmelerinin varlığıdır. Ayrıca, Hollanda halkı, yüksek eğitilmiş, dışa açık ve genellikle bir kaç dili konuşabilen insanlardır.

Hollanda, 2008 yılı itibarıyla, kişi başına düşen 40 bin euro'luk yüksek milli gelir ve eşite yakın gelir dağılımı ile çok gelişmiş bir ekonomiye sahiptir. Avrupa ülkeleri arasında 6. sırada, dünyadaki en büyük ekonomiler arasında da 16. sırada yer almaktadır. Ekonomi, çok önemli derecede dış ticarete bağımlıdır ve refah düzeyinin ana etkeni dış ticarettir. Doğal kaynaklar ve hammaddeler bakımından oldukça yoksul olan Hollanda'nın, taşımacılık ve lojistik bakımından Avrupa'da kritik ve merkezi bir konumda olması ve yurtiçi pazarın küçüklüğü, ülkenin dünyadaki en önemli dışa açık ekonomilerden biri haline gelmesindeki başlıca etkenlerdir.

Toplam mal ve hizmet ihracatı 2008 yılı itibariyle GSYİH'nin yaklaşık %65'ine denk gelmektedir. Yüzyıllardır süregelen ticaret geleneği ile bugün dünya dış ticaretinde ilk 10 ülke arasında bulunan Hollanda, ABD ve Fransa dan sonra dünyadaki en büyük üçüncü tarım ürünleri ihracatçısıdır.

Ülke re-export konusunda uzmanlaşmıştır. Ülke üzerinden yapılan re-export ticaret, ihracatın yaklaşık %40'ını oluşturmaktadır. Bu yüksek oran, Hollanda'nın, çok küçük olan yerel pazardan daha çok, Batı Avrupa ve hatta dünyanın diğer bölgelerindeki pazarlar için bir giriş kapısı niteliğinde olduğunun bir göstergesidir. Hollanda, bir AB üyesi ülke olması yanında konumu ve ticaretin ağırlıklı olduğu ekonomik düzeninin bir sonucu olarak başta Belçika ve Almanya olmak üzere AB üyesi ülkelerle çok yakın ekonomik ve ticari ilişkiler içerisinde. AB bünyesinde entegrasyonun genişlemesi ve ilerletilmesi, gittikçe daha çok konunun AB düzeyinde karara bağlanması sonucunda AB'nin ekonomik ve ticari ilişkilerde önemi her geçen gün artmaktadır. Diğer taraftan, üretim faaliyetleri maliyetlerin düşük olduğu ülkelere, özellikle Çin ve diğer Asya ülkelerine kaydırılmakta, söz konusu ülkelerle ekonomik ve ticari ilişkiler hızla gelişmektedir.

Hollanda hizmetler sektörünün ekonomideki payı, imalat sektörü ile kıyaslandığında çok daha büyüktür. 2008 yılı itibariyle, hizmetler sektörü %74, imalat sektörü ise %24 oranında katma değer yaratmaktadır. Ticari hizmetler ise GSMH'nin %48'ini oluşturmuştur.

Hollanda ekonomisinin en büyük sektörü olan hizmetler sektörü, son elli yıldır istihdamdaki payını artırmakta olup, yüksek eğitimli çalışan sayısı da doğal olarak bu sektörde daha fazladır. Yalnızca iç pazarda değil, yurtdışı pazarlarda da hizmet sektörünün payı artmaktadır. Hizmet ticaretindeki ihracat fazlası, temel olarak yurtdışı lojistik hizmetlerinden kaynaklanmaktadır. Taşımacılık ve lojistik Hollanda ekonomisinde eskiden beri özel bir öneme sahip olmuştur. Endüstriyel faaliyetler ve dağıtım faaliyetleri ile tek başına GSYİH'nin %2'sine karşılık gelecek şekilde yıllık katma değer oluşturan Rotterdam Limanı, 2005 yılına kadar dünyadaki en büyük liman iken, şu anda Çin'in Şanghay Limanından sonra ikinci sırada bulunmaktadır.

İthal hammadde ve girdilere bağımlı olan imalat sektörü için ticaret, olmazsa olmaz bir öneme sahiptir. Hollanda ekonomisi yabancı yatırımcıları çekmek açısından da çok başarılıdır. Yabancı yatırımlar için mevcut vergi avantajları bir çok çokuluslu şirketin bu ülkede faaliyet göstermesine neden olmuştur. Ülke pek çok uluslararası şirketin üretim ve dağıtım merkezi durumundadır. İmalat sektörünün uluslararası niteliğinin bir göstergesi olarak, Royal Dutch/Shell, Unilever, Philips ve Heineken gibi Hollanda orijinli çokuluslu şirketler sayılabilir.

Ekonomik faaliyetler Ranstad olarak bilinen, en büyük dört şehir olan Amsterdam, Rotterdam, Lahey ve Utrecht'ten oluşan alanda yoğunlaşmıştır. Ücretli çalışanların %50'si Ranstad Bölgesinde bulunan üç batı eyaleti olan Kuzey Hollanda, Güney Hollanda ve ülkenin en zengin bölgesi olan Utrecht'te istihdam edilmektedir.

Hollanda yüzölçümü itibarıyla küçük bir ülke olmasına rağmen ülkenin ekonomik bölgelerinde üretim sektörlerine göre, bölgelerin tarihsel ve coğrafi özelliklerine dayalı bir çeşitlilik vardır. Dağıtım ve depolamaya bağlı birçok aktivite, Rotterdam Rijnmond bölgesi, Zeeland, ya da Amsterdam yakınındaki Kuzey Denizi kanalı gibi belli başlı su yolları ve deniz-nehir bağlantı noktalarının bulunduğu yerlere yakın yoğunlaşmıştır. Amsterdam Schiphol Havaalanı sağladığı dinamik altyapı ile birçok firmaya cazip gelmektedir.

Hollanda ekonomisi çok gelişmiş bir serbest piyasa ekonomisidir. Dolayısıyla devletin ekonomideki ana etkisi, daha çok düzenlemeler ve vergilendirme kapsamında olmaktadır. Devlet kapsamlı, yapısal ve düzenleyici reformlar ile sıkı ve istikrarlı bir ekonomi politikasını birlikte uygulamaktadır.

Hollanda ekonomisinin rekabet gücü özellikle son 10 yılda önemli ölçüde gelişmiştir. Bunda hükümetin 1995 yılında Hollanda ekonomisinin teknolojik temelini geliştirecek şekilde büyük kuruluşlara vergi avantajları sağlayan dört yıllık bir planı uygulamaya koymasının özel bir etkisi olmuştur. Hükümet bu dönemde yüksek teknoloji araştırma enstitülerinin kuruluşuna 124 milyon dolar ayırmıştır. Bu planın uygulanması neticesinde, Hollanda özel sektörü yüksek teknoloji Ar-Ge yatırımlarına önem vermiş; üniversite, devlet ve sanayi işbirliği gelişmiştir.

Hollanda devleti ekonomideki rolünü 1980'lerden beri dereceli olarak azaltmaktadır. Özelleştirme çalışmaları halen devam etmekte, piyasaların işleyişi üzerindeki kontrolünü giderek daha da azaltmaktadır. Hollanda, ABD ile birlikte, uluslararası serbest ticareti ve vergi ve tarifelerin azaltılmasını en çok destekleyen iki ülkeden birisidir. Hollanda'nın 1990'larda başlayan ekonomik başarısı, uyguladığı ekonomi politikaları kapsamında 1970'lerin sonu ve 1980'lerde işyerlerinin geçirdiği değişimin sonucudur.

Avrupa'daki diğer ekonomiler 1990'larda ortalama olarak %1.6 oranında büyürken, Hollanda ekonomisi ortalama %2.8 oranında büyümüştür. Devlet pek çok kamu kuruluşunu özelleştirerek ekonomideki rolünü azaltmış, firmaların önemli bir kısmı ileri teknolojileri kullanmaya başlamışlardır. Bu yolla, Hollanda Avrupalı komşularının pek çoğundan daha önce ekonomik reformları gerçekleştirerek, bu ülkelerden çok daha fazla rekabetçi hale gelmiştir. Ekonomi politikalarının sonucu olarak, diğer pek çok gelişmiş ülkede olduğu gibi Hollanda ekonomisinde de hizmetler sektörü büyümüş, tarımsal üretim ve sanayi sektörünün GSMH içerisindeki payı göreceli olarak azalmıştır.

Devlet kurumları, ekonomik ve sosyal politikaları belirlerken, işveren dernekleri ve ticaret birlikleri ile yakın işbirliği içerisinde çalışmaktadır. Bu mekanizmaya 'Polder Model' adı verilmektedir. Polder, Hollanda dilinde denizden kazanılmış arazi anlamına gelmektedir. Politikalar belirlenirken, bağımsız bir kuruluş olan 'Hollanda Merkezi Planlama Bürosu' nun bilimsel görüş ve verileri de gözönüne alınmaktadır.

Polder modeli, 1982 yılında işveren dernekleri, sendikalar ve devletin birlikte, ekonominin yeniden canlandırılması için, daha kısa çalışma saatleri ve daha düşük ücretler uygulanması yoluyla daha fazla kişi istihdam etmek yönünde ortak karar aldığında başlamıştır. Kamu kuruluşlarının özelleştirilmesi ve bütçe kesintileri yönündeki ekonomi politikaları ile birleştirilen bu model, 1990'ların sonunda gerçekleşen Hollanda mucizesinin nedenidir.

Son yirmi yıldır, ekonomik politikalar kısa ve orta vadeli makroekonomik modellere odaklanmak yerine, ekonomik sistemin hem kurumsal yapısının hem de fiziksel ve sosyal altyapısının iyileştirilmesine odaklanmaktadır. İstikrarlı bir ekonomik ortam yaratmak açısından makroekonomik politikalar hala önemini korumakla beraber, ekonominin büyüme potansiyeli ve performansını güçlendirmek açısından yapısal hususların daha önemli olduğu düşünülmektedir.

Ekonomide Güncel Gelişmeler ve Beklentiler

Diğer bütün Batı ekonomileri gibi ekonomik krizden etkilenen Hollanda ekonomisi, son dönemde toparlanma sürecine girmiş bulunmaktadır. Ülke GSYH'si 2009 yılı 3. çeyrek dönemde bir önceki çeyrek döneme göre % 0,4 büyürken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 3,7 küçülmüş bulunmaktadır. 2. çeyrek dönemde ekonomi ilk çeyreğe göre % 1 daralırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 5,4 gerilemişti.

Ülke çapında perakende satışlar Ağustos ayında bir önceki aya göre % 0,7 azalırken, geçen yılın aynı dönemine göre ise % 5,1 gerilemiş bulunmaktadır.

2011-2013 yılları arasında, ortalama olarak yıllık %1.2 oranında ekonomik bir büyüme öngörülmektedir. Özel tüketim harcamalarının çok küçük oranlarda artacağı beklenmektedir. Tüketici güveni azalmaktadır.

Bütçe açığının 2009 yılında GSMH'nin %3'üne ve 2010 yılında da %5'ine ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu oran AB ortalamasının oldukça üstündedir.

2008 yılında % 3.3 olan işsizlik oranı daha da artmakta olup, 2009 yılında %5.5 olması beklenmektedir. 2010 itibariyle işsiz sayısının 700 bin olacağı tahmin edilmektedir.

Ayrıca, yaşlanmakta olan nüfus nedeniyle, işgücü arzının yakın gelecekte önemli oranlarda azalacağı da tahminler arasındadır. Gelecek 20 yıl zarfında, yaşlanan nüfus nedeniyle emeklilere ödenen emekli maaşlarının ve sağlık harcamalarının büyük miktarlarda artacağı öngörülmektedir. Bu duruma ilişkin olarak, emeklilik yaşının kademeli olarak 67'ye çıkarılması planlanmaktadır.

2008 yılında % 2 olarak gerçekleşen enflasyon oranı, Euro Bölgesi ortalamasından oldukça düşüktür ve 2010-2012 yılları arasında çok az bir azalma daha beklenmektedir.

'Economist Intelligence Unit' tarafından yapılmış olan bir çalışma kapsamında, yatırım ortamı açısından en uygun ülkeler sıralamasında Hollanda'nın 2008-2012 yılları arasında da ilk sıralarda yer alacağı tahmin edilmektedir. Bununla beraber, dünyadaki 82 ülke için yapılan sıralamaya göre, Hollanda 2003-2007 yılları arasında 8. sırada yer almış iken, 2008-2012 yılları arasında 9. sıraya gerilemesi sözkonusudur.

Doğal Kaynaklar

Petrol

Hollanda Kuzey Denizinde zengin petrol rezervlerine sahip olmakla birlikte, bu rezervlerin miktarı, sahip olduğu doğalgaz kaynaklarından çok daha azdır. Bilinen petrol rezervlerinin miktarı, 100-200 milyon varil olarak tahmin edilmektedir. Hollanda hükümeti petrol çıkarma işlemlerine devam edilmesi taraftarıdır, ancak, Hollanda'da üretilen petrol, ülkenin toplam tüketiminin sadece %7'sini karşılamakta olup, sektördeki faaliyet azalmaktadır.

Doğalgaz

Hollanda hem topraklarında hem de Kuzey Denizinde olmak üzere zengin doğalgaz rezervlerine sahiptir. Ülkenin doğalgaz sektörü petrol sektöründen çok daha büyüktür. Avrupa Birliği ülkeleri arasında en büyük doğalgaz rezervleri, 1959 yılında Groningen yakınlarında bulunmuştur. Yıllar boyunca Hollanda, Rusya ile birlikte Batı Avrupa için en önemli doğalgaz tedarikçilerinin başında gelmiştir.

Rusya, Norveç, ABD, Kanada; İran ve Endonezya'dan sonra Hollanda, dünyadaki en büyük doğalgaz üretici ve ihracatçılarından birisidir. Enerji

ihtiyacının yaklaşık yarısını kendi doğalgaz kaynakları ile karşılamaktadır. Bilinen rezervlerinin miktarı 2007 yılı sonu itibariyle 1.25 trilyon metre küptür.

Hollanda, doğalgaz üretimi, 2008 yılı verilerine göre 80 milyar metreküp olup, bunun %73 ü ihraç edilmiştir. Ancak, doğalgaz ihracatından elde edilen ihracat geliri, toplam ihracat gelirinin sadece %2'si kadardır. Hollanda aynı zamanda bir miktar doğalgaz ithalatı da yapmaktadır.

Çevre

Hollanda çevreyi koruma yönünde politikalar oluşturmak, düzenlemeler yapmak ve bunları uygulamak konusunda dünyada başta gelen ülkeler arasında bulunmaktadır. Hollanda devleti, çevreye en az zararı verecek şekilde sürdürülebilir kalkınma yollarını aramaktadır. Devlet, ekonomik faaliyetlerin çevreye olan negatif etkisini telafi etmek amacıyla, daha fazla kaynak ayırma kararı almıştır. Hollanda Kyoto Sözleşmesi'ni imzalamış olan ülkeler arasında bulunmaktadır.

Hollanda, en fazla endüstriyel karbon dioksit gazı ve sülfür dioksit emisyonuna sahip ülkeler arasında başta gelmektedir. 1980-1990 arasında alınan önlemler sonrası, sülfür dioksit emisyon hacmini yarı yarıya azaltmayı başarmış olan Hollanda'da, nehirler tarımsal ve endüstriyel faaliyetler nedeni ile aşırı şekilde kirlenmiş bulunmaktadır.

The Netherlands Environmental Assessment Agency (Hollanda Çevresel Değerlendirme Kuruluşu) isimli bağımsız araştırma enstitüsü, Hollanda Hükümetine çevresel politikalar ve bölgesel planlama konusunda tavsiyelerde bulunan üç kuruluşun birisidir. 2008 yılında kurulmuştur. Diğerleri, Centraal Planbureau (Merkezi Planlama Bürosu) ve Sociaal en Cultureel Planbureau (Sosyal ve Kültürel Planlama Bürosu) isimli kuruluşlardır.

İstihdam

Nüfus artış hızının düşük olması ve ülke dışına göç gibi nedenlerle, Hollanda nüfusu içerisinde yaşlıların oranı giderek artmaktadır. Hollanda'da 15-65 yaş arası nüfus ve çalışabilir nüfus yıllar itibariyle çok düşük rakamlarda artmaktadır. İşsizlik oranında son yıllarda azalma kaydedilmiş olmasına karşın, 2008 yılında başlayan küresel kriz nedeniyle tekrar artış göstermiştir. 2008 yılı sonunda işsizlik oranı %3,9 olarak gerçekleşmiştir. Bununla beraber, 2009 yılında bu oranın %5.5 olması beklenmektedir. 2010 itibariyle ise işsiz sayısının 700 bin olacağı beklenmektedir.

Yaşlanmakta olan nüfus ve son 20 yılda, Hollanda dışına göç edenlerin, Hollanda'ya göç edenlerden daha fazla olması nedeniyle, işgücü arzının yakında gelecekte önemli oranlarda azalacağı da tahminler arasındadır. Gelecek 20 yıl zarfında, yaşlanan nüfus nedeniyle, emeklilere ödenen emekli maaşlarının ve sağlık harcamalarının büyük miktarlarda artacağı da öngörülmektedir. Bu duruma ilişkin olarak, şu anda 65 olan emeklilik yaşının kademeli olarak 67'ye çıkarılması planlanmaktadır.

İşgücü arzındaki ılımlı artışın 2010 yılına kadar süreceği, daha sonra bir duraklama dönemi ve 2020-2030 yıllarından sonra da düşüş olacağı beklenmektedir.

İşgücü arzındaki azalmanın, uygulanan bazı politikalar sonucu, özellikle 55-65 yaş arası nüfusun işgücüne katılımının özendirilmesi ve emeklilik yaşının bir miktar artırılması yoluyla telafi edilmesi planlanmaktadır. 2009-2010 yılları arasında, işten çıkarma sigortası konusundaki yasalarda değişiklikler söz konusu olup, işten çıkarılan bir çalışan için yeni bir iş bulma konusunda, işverene daha fazla sorumluluk getirilmesi muhtemeldir. 2011-2013 yılları arasında maddi teşvikler yoluyla, işgücüne katılımı artırmak konusunda büyük çabalar harcanması beklenmektedir.

Diğer yandan, son zamanlarda işverenler ve politikacılar, daha uzun haftalık çalışma saatlerine dönülmesi yönünde gelen baskılar artmaktadır. Halihazırda çoğu sektörde çalışma süresi haftada 38 saat, bazı sektörlerde ise 36 saattir. Özellikle kadınlar olmak üzere, yarı zamanlı çalışanların sayısı çok fazladır. 2006 yılı itibarıyla, yarı zamanlı çalışanların toplam işgücüne oranı %35 civarında olup, toplam kadın işgücünün %60'ı yarı zamanlı çalışmaktadır.

Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Tarımsal üretimin Hollanda ekonomisi açısından önemi giderek azalmaktadır. Bununla beraber, 2007 yılı verilerine göre Hollanda tarım sektörünün GSYİH'ye katkısı %2.4 oranında olup, bu oran halen pek çok Avrupa ülkesi ortalamasının üzerindedir. ABD ve Fransa'dan sonra dünyadaki üçüncü büyük tarım ürünleri ihracatçısı konumundadır. Hollanda süt ürünleri, et ürünleri, çiçek ve çiçek soğanları ihracatında dünyadaki lider ülkeler arasındadır. Tarımsal üretimin yaklaşık %60'ı ihraç edilmektedir. 2007 yılı verilerine göre, gıda ürünleri ihracatı (içki ve tütün hariç) toplam ihracatının %11'ine eşittir.

Hollanda nispeten küçük toprak alanı ve yoğun nüfusu ile kişi başına düşen alan açısından küçük bir ülkedir. Kişi başına 0.2 hektar toprak

düşmektedir. Ancak, tarımda kullanılan ileri teknolojiler ülkeyi Avrupa'nın en önemli tarım ürünü ihracatçılarından ikincisi durumuna getirmiştir. Tarım işletmelerinin çoğunluğu çok küçüktür ve yaklaşık olarak 20 hektar civarındadır. Ancak, sermaye yoğun ve modern teknikler kullanılmaktadır.

Geleneksel olarak güçlü bir tarım sektörüne sahip olan Hollanda'da araştırma ve geliştirme çalışmalarına verilen önem sayesinde hektar başına alınan ürünün yüksekliği dikkat çekmektedir. Küçük bir ülke olmasına rağmen yıllık ürün miktarında ulaşılan etkileyici sonuç, üretimdeki yüksek kalitenin sonucudur. Tarımsal üretiminin büyük bölümünü ihraç eden Hollanda, tarım ve bahçecilik-çiçekçilik ürünlerinin ihracatında Avrupa'da birinci, dünyada üçüncüdür.

Balıkçılık halihazırda ekonomide önemli olan yerini muhafaza etmektedir. Bu konuda, AB ülkeleri arasında, Danimarka, Fransa, İspanya ve İngiltere'den sonra gelmektedir.

İmalat Sanayi

İmalat sanayi, 2008 yılı itibariyle GSMH'nin yaklaşık %24'üne karşılık gelmektedir. En önemli sektörler, gıda, içecek ve tütün olup, 2007 yılı toplam imalat sanayi üretiminin %17.2'sini oluşturmaktadır. Diğer sektörlerin toplam imalat sanayi üretimi içindeki payları da şu şekildedir: Kauçuk ve plastik ürünleri dahil kimyasallar %21.9, kağıt, matbaacılık ve yayın %11.2, elektrikli makineler %6.8, makina ve ekipman %9.5 ve nakliye araçları %5.4. Sektörlerin karşılaştırmalı üstünlüğü, ülkenin depolama ve dağıtım sisteminin gelişmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Kimya sanayi üretiminin yaklaşık %75'i ihraç edilmekte ve bu kapsamda GSYİH'ye olan katkısı bakımından büyük önem taşımaktadır. Aslında imalat sanayi tümüyle ihracata yöneliktir. Göreceli olarak küçük firmalar bile ihracata bağımlıdır.

Yeni gelişen sektörler arasında, elektronik ve mikroçipler, ilaç sanayi, gen mühendisliği ve tıbbi cihazlar sayılabilir. Yeni teknoloji yaratarak birçok sektörde dünya liderliği yapmak, iş hacmi ve sermaye artışı sağlamak hükümet ve özel sektörün birinci hedefidir. Bu amaçla teknolojik buluşların sanayide kullanımının yaygınlaştırılabilmesi açısından çok önemli olan devlet, özel sektör ve üniversiteler arasında işbirliği sağlanmış durumdadır. Bölgesel kalkınma planları açısından önem taşıyan bölgelerde çeşitli konularda ihtisaslaşmış teknoparklar oluşturulmaktadır. Hollanda medikal teknoloji, çevre teknolojileri, enerji, yaşam bilimleri, gemi inşa ve bilişim teknolojileri üretiminde, dünyada oldukça önemli bir konumdadır.

Hollanda imalat sanayi çoğunlukla küçük ve orta boy şirketler ile, az sayıda olan ancak piyasaları yönlendirecek kadar güçlü çokuluslu şirketlerden

oluşmaktadır. Üretim hacmi olarak, iki sanayi kolu çok önemlidir: Kimya ve gıda işleme sanayileri. Sanayideki işgücünün %10'unu istihdam eden kimya sektörü en büyük ihracat sektörüdür. Dünyadaki en büyük yirmi şirket arasında yer alan Shell Chemie, Akzo Nobel ve DSM'in Hollanda kimya sanayinde önemli yeri vardır.

“Avrupa'nın Arka Bahçesi” olarak tanımlanan ve dünyanın dört bir yanından ulaşan taze ürünlerin işlendiği Hollanda'da, gıdadan deterjana kadar etkili olan en önemli isim Unilever'dir. İleri araştırma ve uygulama teknikleri ile gıda işleme ve ilaç sektöründe etkinliği yakalayan Hollanda'da, kaliteyi bir yaşam biçimi haline getirmek hem hükümetin hem de araştırma kurumlarının hedefidir.

İnşaat Sektörü

Hollanda'da kamu sektörü konut pazarında önemli bir yere sahiptir. Toplumun alt gelir kesimlerine yönelik konutların kira miktarları çok sıkı bir kontrol altında olup, pek çok konut yarı resmi konut şirketlerince kontrol edilmektedir. Ancak son yıllarda hükümetlerin uyguladığı daha liberal pazar ekonomisi politikaları, ekonominin bu kesiminde de kendisini hissettirmektedir. Devletin konut şirketlerine daha fazla çalışma serbestisi getirilmesi ve bu alandaki teşviklerin azaltılması sonucu, 1994 yılından beri, inşaat sektörü içinde özel sektörün payı giderek artmaktadır.

Büyük ölçekli altyapı ve toprak kazanımı, deniz dibi tarama, su baskınlarından korunma ve benzeri projelerde deneyimleri çok iyi olan Hollandalı müteahhitlik firmaları, Ortadoğu, Uzakdoğu ve Orta Amerika'da pek çok büyük projede iş üstlenmektedir.

Altyapı konusunda uzman mühendislik firmaları, altyapı inşaatı yapan firmaların kendisinden daha uluslararası konumdadır. Diğer bir deyişle, altyapı inşaatı konusunda faaliyet gösteren firmalar daha çok yerel pazarda iş yaparken, mühendislik firmaları tasarım ve know-how ihraç etmektedir.

Turizm

Hollanda, yılda ülkeye giriş yapan 11 milyona yakın yabancı turist sayısı ile, Doğu Avrupa dahil olmak üzere tüm Avrupa'da en fazla turist çeken 11. ülke, Batı Avrupa'da ise 8. ülke konumundadır. Ancak Hollanda'ya yapılan seyahatler genellikle kısa süreli olup, komşu ülkeleri de kapsayan turlardan oluşmaktadır. Hollanda Turizm Bürosu (NBTC), Hollanda'nın tanıtımı konusunda faaliyet gösteren başlıca kurumdur.

Hollanda'nın turizm geliri azımsanmayacak ölçüde yüksek olmasına rağmen, Fransa, İspanya ve Yunanistan gibi ülkelere kıyasla GSYİH içindeki payı düşüktür. Diğer taraftan Hollandalılar çok sık olarak yurtdışına çıkmakta

olup, dolayısıyla Hollanda sürekli olarak turizm gelirleri konusunda büyük miktarda açık vermektedir.

Yabancı turistlerin en popüler uğrak yeri başkent Amsterdam'dır. Bununla birlikte Kuzey denizi kıyıları ve Wadden adaları da hem Hollandalılar hem de yabancı turistler tarafından rağbet görmektedir. 10 yılda bir gerçekleştirilen Floriade isimli çiçek fuarı ve Biddinghuizen'deki 'Walibi World Holland' eğlence parkı turistlerin ziyaret ettiği önemli merkezlerdir. Ülkenin küçüklüğü ve toplu taşıma araçları dahil ulaşım altyapısının çok gelişmiş olması turistlere büyük kolaylıklar sağlamaktadır.

Ulaştırma

Hollanda'nın deniz kıyısında ve Batı Avrupa'nın üç büyük ırmağı olan Ren, Maas ve Schelde'nin deltasında bulunması ekonominin gelişmesinde büyük rol oynamakta ve ülkeyi önemli bir transit alanı haline getirmektedir. Ülke, uluslararası bir ticaret ve dağıtım merkezidir. Çok gelişmiş bir nakliye ve lojistik altyapısına sahiptir.

Uluslararası bir ticaret merkezi olan Hollanda'da, gelişmiş bir taşımacılık altyapısına sahip olan dünyanın en büyük ikinci ve Avrupa'nın en büyük limanı olan Rotterdam Limanı, işleme ve kargo dağıtım merkezidir. Rotterdam limanı ve çevresindeki sanayi kompleksi, Avrupa'nın en önemli taşıma, aktarma, işleme ve kargo dağıtım merkezidir. Limanın, mavnalı, karayolu, demiryolu ve deniz yolu aracılığıyla, Avrupa'nın iç bölgelerine doğru mükemmel bir bağlantısı vardır.

Rotterdam limanı, özellikle taşımacılık, gümrükleme, elleçleme ve lojistik açıdan kusursuz hizmetler sunmaktadır. Limanda, Belçika'daki Anvers limanının yaklaşık iki katı kadar kargo işlem görmektedir. 2008 yılında, 421.6 milyon ton yük işlem görmüştür. Limanda işlem gören yükler, kuru yük olarak kömür, hurda ve cevher halde metaller, özellikle demir-çelik; tahıllar, hayvan yemi ve sıvı yük olarak ham petrol, petrol ürünleri ve kimyasallar olarak sayılabilir. Bunun yanısıra konteynır taşımacılığı da önemli bir yer tutmaktadır.

Rotterdam ve Amsterdam limanları dahil olmak üzere, Hollanda'da 14 limandan oluşan dört adet büyük liman kompleksi bulunmaktadır. Hollanda 550'si kargo gemisi olmak üzere, 1.380 gemilik bir ticaret filosuna sahiptir.

Amsterdam'da bulunan Schiphol Havalimanı Batı Avrupa'nın dördüncü büyük havalimanı olup, 2006 yılında 1.4 milyon kargo ve 44 milyon yolcu taşımıştır. Transit yolcu çekme konusunda diğer Avrupa havalimanlarıyla katı bir rekabet yaşanmasına rağmen, yeni yatırımlarla büyüyen Amsterdam Schiphol havalimanında, önümüzdeki yıllarda yolcu sayısında büyük oranda artış beklenmektedir.

Güçlü ulaşım altyapısının önümüzdeki dönem daha da gelişmesi beklenmektedir. Schiphol Havalimanı ve ülkedeki şehirleri, Paris, Brüksel gibi Avrupa şehirlerine bağlayacak olan hızlı tren HSL-Zuid'in hizmete girmesi, hem ulusal hem de uluslararası ulaşım ağlarını önemli ölçüde geliştirecektir.

Hollanda içerisinde ulaşım, en çok karayolu ve demiryolu ağıyla sağlanmaktadır. Ülke mükemmel bir demiryolu ulaşım sistemine sahiptir ve ülkenin her noktasına trenler ile ulaşmak mümkündür. Büyük yerleşim birimlerinde sistemli çalışan metro, tramvay, otobüs gibi toplu taşıma araçlarının yanısıra, ülkenin küçük ve genellikle engebesiz yapısı nedeniyle bisiklet kullanımı çok yaygındır. Hemen hemen her kişiye bir bisikletin düştüğü Hollanda'da bisiklet günlük yaşamın bir parçasıdır.

Halihazırda ülkedeki ulaşım ağı kalitesi mükemmel olmasına karşın, kişi başına düşen karayolu ve demiryolu yoğunluğu düşük olup, çeşitli sorunlar ve trafik sıkışıklığı yaşanmaktadır. Son yıllarda yük taşımacılığının, demiryolları yerine bir miktar daha karayollarına kaymasından dolayı, Rotterdam limanı ve Almanya'daki Ruhr bölgesi arasında 5 milyar Euro harcanarak, 'Betuwe Yük Taşımacılığı Demiryolu' inşa edilmiştir. 2013 yılında tamamlanarak açılması planlanmaktadır. Hollanda'nın 2,806 km'lik demiryolları üzerinden yılda yaklaşık 320 milyon yolcu seyahat etmektedir ve bu rakamın 2010'da iki misline çıkması beklenmektedir.

Telekomünikasyon

Ülke telekomünikasyon altyapısı bakımından da çok gelişmiştir ve Avrupa'nın, Amerika ile doğrudan internet bağlantısını sağlayan ilk link olan Gigaport, Hollanda'da bulunmaktadır.

Hollanda'da telekomünikasyon sektörü GSYİH'nin yaklaşık %2'sine tekabül eden, yaklaşık 10 milyar Euro büyüklüğünde bir değere sahiptir. 1997 yılında sektörün tümüyle özelleştirilmesi, ulusal telekom kuruluşu KPN/PTT Telecom'un monopol konumuna son vermiştir. Rekabet 1998 yılından sonra, WorldCom, KPNQwest, Viatel, Global Crossing, CasTel, Telfort (Nederlandse Spoorwegen/British Telecom) ve Enertel gibi piyasaya giren şirketler nedeniyle artmış, ancak bu şirketlerden bazıları daha sonra iflas etmiştir.

Hollanda, kişi başına düşen bilgisayar sayısı bakımından Avrupa'da birinci durumdadır ve toplumun her kesiminde bilgi teknolojilerinden yoğun şekilde faydalanılmaktadır. Tüm işyerleri ve hanelerin %80'inden fazlası 2007 yılı itibarıyla internet erişimine sahiptir. İşyerlerinin %87'si ve hanelerin %70'i geniş bant hizmeti almaktadır ve bu oran AB içerisindeki en yüksek orandır. Getronics, CMG ve Origin gibi Hollandalı IT firmaları uluslararası bir yapıya kavuşma yönünde ilerleme kaydetmişlerdir. Hollanda cep telefonu pazarı ise Batı Avrupa'da 6. sıradadır.

Enerji

Hollanda'nın kendi enerji üretimi, talebinin %20'sini karşılamakta olup, net bir ithalatçıdır. Petrol, kömür ve doğalgaz ithal etmektedir. Raporun doğal kaynaklar bölümünde yer aldığı üzere, önemli miktarda petrol kaynakları bulunmaktadır ve aynı zamanda dünyadaki en büyük doğalgaz üreticilerinden ve ihracatçılarından biri durumundadır. Avrupa gaz boru hattı yoluyla diğer Avrupa ülkelerinden bazılarına ihracat yapmakta ve aynı zamanda bir miktar doğalgaz da ithal etmektedir. Doğalgaz konusunda net bir ihracatçıdır ve Belçika, Almanya, Fransa, İsviçre ve İtalya'ya gaz satmaktadır.

Rotterdam Liman kompleksi, geniş rafineri ve depolama olanakları nedeniyle petrol ve petrol ürünleri için Avrupa'ya yönelik bir dağıtım yeri durumundadır. Shell, Esso, Kuveyt Petrolleri ve Total'in Rotterdam Limanı çevresinde rafinerisi bulunmaktadır.

Elektrik, doğalgaz (%65), kömür (%22,6), nükleer enerji (%4) ve diğer kaynaklardan (%8.5) üretilmektedir. Hollanda elektrik üretiminin bir kısmını da ihraç etmektedir. Elektrik üretiminde en önemli firmalar, Alman asıllı Eon, Belçika asıllı Electrabel, Nuon, EPZ ve Essent olarak sayılabilir. En büyük dağıtım firması ise Eneco'dur. Hollanda'nın elektrik üretiminin sadece %4'ü nükleer enerjiden elde edilmektedir. 1993 yılından beri faaliyette bulunan tek nükleer enerji tesisi, ülkenin güney batı bölgesindeki Borssele'de bulunmaktadır.

Hollanda, Karbondioksit gazı emisyonlarının azaltılması hedefleri doğrultusunda, rüzgar, güneş, su, biyoatık ve atıklardan enerji üretimi konusunda düzenlemeler yapmaktadır. Yenilenebilir enerji sektöründe, yaklaşık 150 kadar firma faaliyet göstermektedir. Firmalar küçük ve orta ölçeklidir. Büyük ölçekli ve uluslararası enerji şirketleri, şirket bünyesinde yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda ayrı birer departman oluşturmuşlardır.

2008 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen elektrik üretimi, tüketiminin %7.5'ini karşılamıştır. Bunun %50'si rüzgar enerjisi ve %25'i biyoatık yoluyla elde edilmiştir. Nisan 2008'de uygulamaya konulan bir teşvik sayesinde rüzgar enerjisi yolu ile elde edilen elektrik üretiminin önemli ölçüde artacağı tahmin edilmektedir.

Devlet enerji politikası kapsamında hedef, 2010 yılı itibariyle, toplam enerji tüketiminin %9'unu, 2020 itibariyle de %20'sini yenilenebilir enerji kaynaklarından elde etmek ve yıllık olarak enerji tüketimini %2 oranında azaltmaktır. Bu hedefin çıkış noktası da, AB tarafından 2007 yılında alınan karar kapsamında, sera gazları oranını 2020 yılı itibariyle, 1990 yılı emisyon oranının %30'u oranında azaltılmasıdır.

Hollanda yenilenebilir enerji yoluyla elde edilen elektrik te ithal etmektedir. 2008 yılında bu yolla üretilmiş elektrik ithalatı, toplam tüketimin % 15'ini karşılamıştır.

Bankacılık ve Finans

GSYİH'nın %74'nün hizmetler sektöründen sağlandığı Hollanda'da gelişmiş bir finansal sektör mevcuttur. Ticaretteki bilgi birikiminin, Hollanda'yı dünyanın sayılı finans devlerinden biri yaptığı söylenebilir. Ticari bankaların birçoğu, ülke dışındaki kendi şubeleri aracılığıyla veya uluslararası konsorsiyumlara üye olarak köklü dış bağlantılar kurmuş olup, sundukları hizmet çeşitliliği ve niteliği bakımından saygınlığa sahiptirler. Birçoğu uluslararası menkul kıymetler borsalarında kayıtlıdır. Ticaret bankacılığı, konut finansmanı, elektronik bankacılık, finansal kiralama ve faktoring konularında hizmet veren ticari bankalar, ayrıca aracılık işlemleri de yapmakta ve menkul kıymet yatırım fonlarını ve diğer yatırım araçlarını yönetmektedirler.

Hollanda'nın 4 büyük bankası arasında bulunan ABN-Amro ve bir Benelüks bankası olan Fortis Bank, iflaslarını önlemek amacı ile 2008 yılı sonlarında, Devlet tarafından satın alınmıştır. Rabobank ve ING Bank da ülkenin en önemli bankaları arasında olup, ING Bank, 2008 yılında Türkiye'de Oyak Bank'ı satın almıştır.

Hollanda Hazırgiyim Pazarı

Hollanda hazır giyim sektöründe genelde bir ithalat ülkesidir. Hollandalıların az miktarda hazır giyim üretimi olup pazarın ihtiyacı büyük oranda ithalatla karşılanmaktadır. Yerli hazır giyim ürünlerinin küçük bir bölümü ise ihraç edilmektedir.

AC Nielsen Araştırma Kuruluşunun İTKİB için hazırladığı Hollanda Hazırgiyim Pazar Araştırma Raporuna göre, Hollanda hazır giyim pazarının içerdiği en önemli fırsat tüketicilerin genelde giyim / kuşama dikkat eden ve bu alanda para harcamaya eğilimli olmalarıdır. Hazırgiyim perakende sektöründe görünümüne erkeklerden daha çok önem veren kadın tüketicilerin ağırlığı mevcutken, son dönemde erkek giyim pazarının da hızla büyüdüğü ve erkek tüketicilerin de giyim tüketimlerinin arttığı görülmektedir. Görünüm ve kişisel bakımlarına daha çok önem veren genç nüfus grubunun da giyim harcamaları giderek artmaktadır.

Hollanda hazır giyim pazarında pek çok marka bulunmaktadır, ancak yine de Hollandalılar yeni markalara açıktır. Hollandalılar kalite/fiyat ilişkisine de önem vermektedir ve bu nedenle genellikle modaya uygun kıyafet çeşitliliği sunan, alt ve orta segmentteki tüketicileri hedefleyen markaları satın

almayı tercih etmektedirler. Bu iki segmentteki markaların bilinirliği üst kategorideki markaların bilinirliğinden yüksektir.

Hollanda hazır giyim perakende pazarındaki satış kanallarının başında 'Zincir mağazaları' gelmektedir. Mevcut güncel verilere göre, bu mağazaların toplam hazır giyim perakende satış hacmindeki payı satış değeri bazında % 34 civarındadır.

Hazır giyim perakende satış kanalları içinde "Zincir mağazalar"dan sonra 'Perakende mağazalar' gelmektedir. Özellikle, farklı markaları bir arada bulmak isteyen tüketiciler bu mağazaları tercih etmektedir. Bu mağazaların toplam hazır giyim perakende satış hacmindeki payı % 33 düzeyindedir.

Süpermarket ve tekstil marketlerinin hazır giyim satışlarındaki payı % 6 düzeyinde hesaplanırken, internet ve evden satışlar kanalından yapılan hazır giyim alışverişlerinin payı da % 6 düzeyindedir. İnternet üzerinden satışların hazır giyim perakende satışlarındaki payının gelecekte daha da artacağı tahmin edilmektedir.

Hollandalılar tanınmış zincir mağazalar, depolar (warehouses) veya tekil mağazalardan alışveriş yapmayı sevmektedir. Hangi alışveriş noktasını tercih edecekleri fiyata, servise, koleksiyona ve çeşitliliğe göre değişmektedir. En sık alışverişe çıkan gruplar yetişkinler ve kadınlar, en sık satın alma yapanlar ise gençler ve yine kadınlardır. Ortalamada her üç alışverişten biri satın alma ile sonuçlanır. Hazır giyim alışveriş harcaması en yüksek grup gençler olup, genellikle fevri satın alma yapmaktadırlar.

Hollandalılar, kadınlar hariç genellikle çoğunlukla indirimsiz kıyafet satın almaktadır. Kadınların ise büyük bir bölümü indirim dönemlerini beklemeyi tercih etmektedir. Erkekler daha pratik olup kadınlarla kıyaslandığında genellikle ihtiyaç duyduğunda kıyafet satın almaktadır. Bu nedenle erkeklerin daha seyrek alışverişe çıkıp satın alma yaptıkları ve indirimleri beklemek istemedikleri görülmektedir.

AC Nielsen Araştırma Kuruluşunun Hollanda Hazır giyim Pazar Araştırma Raporuna göre, bu pazara ihracat yapmak isteyen hazır giyim firmalarının başarılı olabilmeleri için aşağıdaki önerilere kulak vermeleri faydalı olabilir.

- Kıyafetler güzel görünmeli (cazip / çekici tasarım, muntazam duruş, kaliteli kumaş, iyi işçilik, sevimli detaylar vs - satın alma isteği uyandıracak her şey).
- Batı modasına uygun olmalı. Ancak bu demek değildir ki (ayırt edici bir kimlik kazandıracak) Doğuya özgü (oriental) detaylar olmamalı. Sonuç olarak görünüm Batılı bir his vermeli.

- Kıyafetlerin kendine özgü (belirli) bir kimliği olmalı. Gözde markaların taklidi olmamalı. Türkiye hâlihazırda taklit markalarla ilgili zan altında bulunuyor. Dolayısıyla Türk markalarının taklit olması yönünde bir beklenti var ancak bu, kesinlikle ilgi çekmeyecektir.
- Kıyafetler (üst sınıf) İtalyan veya Amerikan markalarından daha ucuz olmalı. Moda ülkeleri daha yüksek fiyatla satış yapabilir çünkü bu ülkelere ait kıyafetler modanın öncüsüdür / en son moda uygundur.

Hollanda Ev ve Döşemelik Tekstil Pazarı

Hollanda'daki tekstil üreticilerinin sadece sınırlı bir kısmı ev ve döşemelik tekstil sektörde faaliyet göstermektedir. Yerli ev ve döşemelik tekstil üreticilerinin piyasa payı düşüktür. Tekstil ticaretindeki liberalleşme ve Hollanda'daki yüksek işçilik ücretleri Hollandalı üreticiler için rekabeti arttırmıştır. Birçok tekstil üreticisi daha çok işçilik isteyen tekstil ürünlerini Doğu, Orta Avrupa ve Akdeniz ülkelerinde yaptırmaktadırlar. Bu ülkelerin coğrafi yakınlığından dolayı, Hollandalı üreticiler değişen piyasa taleplerine çabuk tepki verebilmekte, dış kaynak kullanımında idare ve kaliteyi daha kolaylıkla kontrol altında tutabilmektedirler.

Ev Tekstili Talebi

Hollanda'da ev ve döşemelik tekstile olan talep biraz artış göstermiştir; bu artış ev sayısının ve tek başına yaşayan kişi sayısının artmasından kaynaklanmaktadır. 2007 yılında Hollanda'da kişi başına yapılan harcama 24,64 Euro ile AB ortalaması olan 19,24 euro'nun üstünde gerçekleşmiştir.

2007 yılında Hollanda'da ev tekstili ürünlerine talep 210,8 milyon euro olmuştur. Hollanda ev tekstilinde orta ölçekli bir pazar durumundadır.

2003–2007 döneminde yıllık talep ortalama %4,4 artış göstermiştir. Çeşitli ürün gruplarındaki talep değişimi aşağıda gösterilmiştir:

- Battaniye ve kilim talebi 2007 yılında, yıllık %2'lik düşüş ile 8 milyon euro olarak gerçekleşmiştir.
- Yatak çarşafı ve nevresim talebi 2006 yılına göre %3.3 artış göstererek 2007 yılında 115 milyon euro olmuştur.
- Masa örtüsü talebi yıllık bazda %16 gerileyerek 2007 yılında 10 milyon euro olmuştur.
- Banyo ve mutfak tekstili talebi bir önceki yıla göre %13 artış göstererek 2007 yılında 78 milyon euro olmuştur.

Döşemelik Tekstil Talebi

2007 yılında Hollanda'nın toplam döşemelik tekstil talebi 192,2 milyon Euro olmuştur. Hollanda, döşemelik tekstilde orta ölçekli bir piyasaya sahiptir. 2003–2007 yılları arasında yıllık ortalama artış %4,4 olmuştur.

Çeşitli ürün grupları için Hollanda'nın talebi şöyledir:

- Perde: talepte ortalama yıllık artış %4.1 ile 2007 yılında 157 milyon euro olmuştur.
- Yatak örtüsü: Yıllık ortalama %12 artış ile 2007 yılında 4 milyon euro olmuştur.
- Diğer döşemelik tekstil: Yıllık ortalama %5.1 artış ile 2007 yılında 31 milyon euro olmuştur.

Piyanın Yapısı ve Özellikleri

Nüfusun büyüklüğü ve yaş dağılımı ile ev sayısı, ev ve döşemelik tekstil için ne kadar harcama yapılacağını belirleyen iki temel faktördür.

- Hollanda nüfusu, 1999 yılında 15,8 milyon iken 2009 yılında 16,5 milyon olmuştur. 2050 yılında 16,9 milyon olması beklenmektedir.
- Diğer başlıca AB ülkelerinde olduğu gibi, Hollanda'da da 20 yaşın altındaki kişilerin sayısı azalırken 40 yaş ve üstündekilerin sayısı önemli miktarda artmaktadır. 2007 yılında, nüfusun %50'si 40 yaşının üstündeydi. Diğer AB ülkelerindeki yaşlanan nüfus trendini takip eden Hollanda'da 2007 yılında nüfusun %14,5'u 65 yaş ve üstü grupta idi.
- Nüfus ile ilgili diğer önemli faktör ise 1 veya 2 kişilik (evlerin) ailelerin sayısının artmasıdır. Bu, ev ve döşemelik tekstil tüketimini canlandırmaktadır. Bunun yanında, 2 kişilik ailelerin gelirleri nispeten daha yüksek olmaktadır.

Yeni ev alımları ve taşınmaların seviyesi, kişiler genellikle her şeyi yeniden dekore etmek istemesinden dolayı, ev ve döşemelik tekstil piyasasındaki satışları etkilemektedir. Ev ve döşemelik tekstil için harcanacak para yeni yere taşınma/mülk satın alımları ile ilişkilidir; ancak, mobilya ve halı kadar sıklıkla satın alınmamaktadır. Hollanda'da inşaatı tamamlanan yeni ev sayısı 2006 yılında 72.400 adetten 2007'de 77 bin adete çıkarken 2008'de 60 bin adete gerilemiştir ve 2009 ve 2010 için daha da düşük gerçekleşmesi beklenmektedir.

Piyanadaki Gelişmeler ve Beklentiler

Hollanda'da ev/döşemelik tekstil talebini etkileyen başlıca eğilimler:

- İnternet satışlarının daha önemli olması beklenmektedir. Gitgide daha çok perakendeci organizasyon internetten pazarlama yapmaktadır.

- Hollanda'da özellikle pamuk ve karışımından ev tekstil ürünlerinde olmak üzere doğal, organik kumaşlara çok talep vardır.
- Modaya uygun ürünlere talep artmıştır. Televizyon programlarından ve/veya ev dergilerinin etkisi ile tüketicinin modern ürünlere ilgisi artmıştır.
- Yeni anti-mikrobiyal ürünleri talep artmaktadır: Astım ve alerji gibi rahatsızlıkların bilincinde olunmasından dolayı yeni anti-mikrobiyal ev tekstili ürünlerine olan talep artmıştır.
- Peçete, porselen ve gümüş takımlar veya diğer moda aksesuarlarına uygun dizaynlarda masa örtülerine talep artmaktadır.

Hollanda İş Kültürü

Hollanda iş kültürünü iyi bilmek uzun soluklu bir ticari ilişki kurmak için önemli bir husustur. Modern iletişim araçlarının varlığına rağmen halen sürekli ticari ilişki kurabilmeniz karşı taraf ile kuracağınız kişisel ilişkiye bağlıdır.

Hollanda iş kültürünün ana hatları şunlardır:

- Genelde gayri-resmidirler ve kısa süreli tanışıklık sonrası muhatabını doğrudan adlarıyla çağırırlar.
- Doğrudan konuya girmeyi, kısa ve açık iletişimi tercih ederler. Uzun iş harici konuşmaları sevmezler.
- Soru sormaktan hoşlanırlar ve proaktiftirler. Karşı tarafın da iletişimde aktif olmasını, soru sormasını beklerler.
- Satın alma yetkilileri şirketleri adına karar alma yetkisine sahiptirler; patronlarından vs. bahsetmenize gerek yoktur.
- Hollandalılar için en önemli hususlardan biri fiyattır; görüşmenin başlarında fiyatı sorarlar.
- Şova yönelik sunumlara soğukturlar. Pahalı ve renkli broşürlere genelde olumsuz tepki verirler.
- Zamanlama (randevu, siparişlerin teslimi) konusunda oldukça katıdırlar.

Hollandalı işadamlarıyla ilişkilerde yukarıda belirtilen genel kurallar göz önünde bulundurulmakla birlikte, iyi bir iletişim ve ilişki kurabilmek için temas ettiğiniz kişinin özelliklerini de kişisel tecrübelerinizle değerlendirerek hareket etmekte fayda bulunmaktadır.

II. HOLLANDA DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Hollanda, 2008 yılı itibarıyla 1 trilyon doların üzerinde dış ticaret hacmine sahiptir. Hollanda'nın 2008 yılında genel ihracatı 541,6 milyar dolar ve genel ithalatı 488,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2006, 2007, 2008 yıllarına ait Hollanda'nın dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tablodan izlenebilir:

HOLLANDA GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim:1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	İTHALAT	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2006	370.209.504	-	331.496.160	-
2007	477.640.544	29,0	421.367.712	27,1
2008	541.574.848	13,4	488.922.624	16,0

Kaynak: Trademap / ITC

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2008 yılında Hollanda'nın en fazla ihraç ettiği ürünler Fası 27 kapsamındaki mineral yakıtlar, Fası 84 kapsamındaki nükleer reaktörler,kazanlar ve makineler, Fası 85 kapsamındaki elektrikli makina ve cihazlar, Fası 29 kapsamındaki organik kimyasal ürünler ve Fası 39 kapsamındaki plastikler ve mamülleridir. Hollanda'nın 2008 yılında en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İHRAC ETTİĞİ ÜRÜNLER			
Birim: 1000 \$			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2008			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
27	MİNERAL YAKITLAR,MİNERAL YAĞLAR	84.450.752	15,6
84	NÜKLEER REAKTÖRLER KAZANLAR VE MAKİNALAR	74.688.408	13,8
85	ELEKTRİKLİ MAKİNALAR VE CİHAZLAR	45.230.508	8,4
29	ORGANİK KİMYASAL ÜRÜNLER	22.075.588	4,1
39	PLASTİKLER VE MAMÜLLER	21.447.416	4,0
TOPLAM İHRACAT		541.574.848	100,0

En Çok İthal Edilen Ürünler

Hollanda'nın en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fası 27 kapsamındaki mineral yakıtlar, Fası 84 kapsamındaki nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar Fası 85'de yer alan elektrikli makine ve cihazlar, Fası 87 kapsamındaki motorlu kara taşıtları ve Fası 30'da yer alan eczacılık ürünleri en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER			
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2008			
Birim: 1000 \$			
FASIL NO	TANIM	DEĞER \$	PAY %
27	MİNERAL YAKITLAR	88.598.576	18,12
84	NÜKLEER REAKTÖRLER	63.164.184	12,92
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	45.312.284	9,27
87	MOTORLU KARA TAŞITLARI	24.508.692	5,01
30	ECZACILIK ÜRÜNLERİ	17.285.512	3,54
TOPLAM İTHALAT		488.922.624	100,00

Kaynak: Trademap / ITC

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

Hollanda'nın 2008 yılında en çok ihracat gerçekleştirdiği ülke Almanya'dır. Almanya'ya 2008 yılında 131 milyar doların üzerinde ihracat yapılmıştır. Belçika, İngiltere, Fransa, İtalya, A.B.D, İspanya, Polonya ve Rusya Federasyonu sıralamada Almanya'nın ardından gelmektedir.

Türkiye, Hollanda'nın en fazla ihracat yaptığı 15. ülkedir. 2008 yılında bu ülkeden Türkiye'ye 5,7 milyar dolar değerinde ihracat gerçekleştirilmiştir.

En fazla ihracat yapılan 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda görülebilir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$	2007	2008	DEĞİŞİM %	PAY
Almanya	112.490.192	131.093.712	16,5	24,2
Belçika	56.823.200	68.263.120	20,1	12,6
İngiltere	43.508.164	49.585.228	14,0	9,2
Fransa	39.195.280	44.063.392	12,4	8,1
İtalya	23.723.792	25.332.452	6,8	4,7
A.B.D	23.904.586	24.428.300	2,2	4,5
İspanya	17.241.092	18.685.384	8,4	3,5
Polonya	8.592.004	10.754.390	25,2	2,0
Rusya Fed.	8.950.422	9.695.879	8,3	1,8
İsveç	8.681.973	9.508.388	9,5	1,8
Danimarka	6.553.127	7.452.426	13,7	1,4
Avusturya	6.744.899	7.171.671	6,3	1,3
İsviçre	6.520.949	6.932.178	6,3	1,3
Çek Cum.	6.646.995	6.607.749	6,3	1,2
Türkiye	5.180.939	5.676.178	-0,6	1,0
Çin	5.016.584	5.666.770	9,6	1,0
Finlandiya	5.259.309	5.424.747	13,0	1,0
Nijerya	2.800.570	5.005.888	3,1	0,9
İrlanda	4.795.216	4.712.889	78,7	0,9
Yunanistan	3.770.620	4.481.375	-1,7	0,8
TOPLAM	477.640.544	541.574.848	18,8	100,0

Kaynak : Trademap / ITC

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2008 yılında Hollanda'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, 96,3 milyar dolarlık ithalat ile Almanya gelmektedir. Belçika, ABD, Çin ve İngiltere bu ülkeyi takip etmektedir.

Türkiye, Hollanda'nın en fazla ithalat yaptığı 33. ülke olarak görünmektedir. 2008 yılında Türkiye'den 2,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiş olup; ithalat bir önceki yıla göre % 2,6 oranında artmıştır. Hollanda'nın ithalatından Türkiye sadece %0,5 oranında pay almaktadır.

Hollanda'nın en fazla ithalat yaptığı 33 ülkeye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2007	2008	DEĞİŞİM %	PAY %
Almanya	84.579.784	96.299.144	13,9	19,7
Belçika	45.416.308	51.134.528	12,6	10,5
A.B.D	33.091.648	40.077.168	21,1	8,2
Çin	36.183.256	37.385.840	3,3	7,6
İngiltere	26.854.414	30.674.080	14,2	6,3
Fransa	20.598.848	24.840.196	20,6	5,1
Rusya Fed.	14.280.135	17.593.950	23,2	3,6
Japonya	9.859.575	13.707.499	39,0	2,8
İtalya	10.511.031	11.797.527	12,2	2,4
İspanya	8.213.750	8.748.966	6,5	1,8
İsveç	7.557.963	8.459.809	11,9	1,7
Norveç	5.915.324	7.408.279	25,2	1,5
Malezya	6.814.322	7.223.763	6,0	1,5
Brezilya	5.459.961	6.813.435	24,8	1,4
Polonya	4.952.427	5.867.275	18,5	1,2
Çek Cum.	3.096.406	5.336.533	72,3	1,1
Finlandiya	4.649.049	5.317.199	14,4	1,1
İrlanda	4.897.986	5.181.982	5,8	1,1
S.Arabistan	4.521.986	5.129.558	13,4	1,0
Danimarka	4.309.501	5.079.330	17,9	1,0
Singapur	4.244.566	3.900.819	-8,1	0,8
Cezayir	3.081.411	3.729.028	21,0	0,8
Tayland	3.116.848	3.722.272	19,4	0,8
Tayvan	3.529.412	3.431.048	-2,8	0,7
Hindistan	2.452.407	3.416.921	39,3	0,7
G.Kore	3.115.122	3.258.411	4,6	0,7
Kuveyt	2.420.084	3.065.436	26,7	0,6
İsviçre	3.063.395	3.063.904	0,0	0,6
Endonezya	2.343.437	2.944.595	25,7	0,6
Avusturya	2.559.509	2.914.395	13,9	0,6
Macaristan	2.405.964	2.853.661	18,6	0,6
Hong Kong	2.213.321	2.554.247	15,4	0,5
Türkiye	2.357.794	2.419.738	2,6	0,5
TOPLAM	421.367.712	488.922.624	16,0	100,0

Kaynak: Trademap/ ITC

III. HOLLANDA'NIN TEKSTİL, HAZIRGIYİM, DERİ VE HALI DIŞ TİCARETİ

Hollanda'nın Tekstil Dış Ticareti

2007 yılında %9,9 oranında artan Hollanda tekstil ihracatı, 2008 yılında %4,6 oranında artarak 3,5 milyar doları aşmıştır.

Hollanda'nın tekstil ithalatı ise 2008 yılında 2007'a göre %2,1 oranında azalarak 2,4 milyar dolar düzeyindedir.

HOLLANDA'NIN TEKSTİL İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1000 \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2004	3.117.815	-	2.206.951	-
2005	2.919.015	-6,4	2.129.973	-3,5
2006	3.095.933	6,1	2.290.114	7,5
2007	3.402.607	9,9	2.471.369	7,9
2008	3.558.146	4,6	2.420.138	-2,1

Kaynak: Trademap / ITC

2008 yılında dünyada en fazla tekstil ithalatı yapan ilk 25 ülke ile Hollanda'nın yeri ve dünya tekstil ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Hollanda en fazla tekstil ithal eden ülkeler arasında 25. sırada yer almaktadır. Hollanda'nın dünya ithalatından aldığı pay %1,1 olarak hesaplanmıştır.

DÜNYA TEKSTİL İTHALATÇILARI ARASINDA HOLLANDA		
Birim:1000 \$		
	2008	PAY %
Çin	22.542.406	10,7
Hong Kong	12.068.094	5,7
A.B.D	11.106.488	5,3
Almanya	10.217.168	4,8
İtalya	9.662.386	4,6
Türkiye	7.301.406	3,5
Fransa	5.992.654	2,8
Meksika	5.616.866	2,7
Viet Nam	5.230.847	2,5
Endonezya	4.804.318	2,3
İngiltere	4.474.964	2,1
Bangladeş	4.164.723	2,0
Japonya	4.152.415	2,0
G.Kore	3.965.977	1,9
İspanya	3.846.683	1,8
Belçika	3.773.679	1,8
Polonya	3.689.834	1,8
Romanya	3.430.198	1,6
Hindistan	3.207.739	1,5
Tayland	3.204.888	1,5
Brezilya	2.941.868	1,4
Rusya Fed.	2.549.944	1,2
Kanada	2.509.063	1,2
Çek Cum.	2.455.007	1,2
Hollanda	2.420.138	1,1
İLK 25 TOPLAMI	46.312.156	22,0
DÜNYA TOPLAMI	210.785.114	100,0

Kaynak: Trademap / ITC

En Çok Tekstil İthal Edilen Ülkeler

Hollanda'nın en fazla tekstil ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Almanya, İngiltere, Belçika, İtalya ve Çin olarak sıralanmaktadır. 2007 ve 2008 yıllarına ait ithalat rakamları ve yıllık değişim oranları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Türkiye'den 2008 yılında yapılan tekstil ithalatı % 8,8 oranında azalması dikkat çekicidir.

Tablodan da görüldüğü üzere, Türkiye Hollanda tekstil pazarında 8. büyük tedarikçi konumunda olup % 3,2 pazar payına sahiptir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK TEKSTİL İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$				
	2007	2008	DEĞİŞİM %	PAY %
Almanya	485.696	441.838	-9,0	18,26
İngiltere	316.070	320.145	1,3	13,23
Belçika	270.752	249.866	-7,7	10,32
İtalya	207.825	225.612	8,6	9,32
Çin	169.231	201.063	18,8	8,31
A.B.D	136.798	128.581	-6,0	5,31
Fransa	116.096	91.447	-21,2	3,78
Türkiye	84.733	77.293	-8,8	3,19
İsrail	54.115	64.599	19,4	2,67
Japonya	45.231	53.856	19,1	2,23
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.886.547	1.854.300	-1,7	76,62
İLK 10 ÜLKENİN TOP. PAYI %	76,3	76,6		
TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	2.471.369	2.420.138	-2,1	100,00

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Tekstil Ürünleri

2008 yılında Hollanda'nın ithal ettiği tekstil ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 56 07 G.T.İ.P başlıklı dokunmamış mensucat ithal ettiği görülmektedir. En çok ithal ettiği diğer ürünler; sentetik lif iplikleri, sentetik iplik, teknik işler için dokumaya elverişli maddelerden diğer eşya, sentetik devamsız lifler ve vatkalar olarak sıralanmaktadır. 2008 yılında Hollanda'nın en çok ithal ettiği ilk 6 ürün ve ithalat değerleri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ TEKSTİL ÜRÜNLERİ		
2008		
Birim 1000 \$		
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	DEĞER \$
5603	DOKUNMAMIS MENSUCAT	265.516
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİS İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	249.986
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, SERİTLERLE DOKUMALAR	146.000
5911	TEKNİK İŞLER İÇİN DOKUMAYA ELVERİSLİ MADDEDEN DİĞER EŞYA	89.859
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İSLEM GÖRMEMİS)	86.796
5601	VATKALAR, VATKA MAMULLERİ, KIRPINTI, TOZ, TANAZLAR	76.328
	HOLLANDA TOPLAM TEKSTİL İTHALATI	2.420.138

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti

Hollanda'nın hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2007 yılında %21,8 gibi yüksek oranda artmış, 2008 yılında da %4 oranında artarak 6,1 milyar doları aşmıştır. Buna karşın ülkenin konfeksiyon ithalatı 2007 yılına kıyasla %8,9 oranında artarak 9,1 milyar dolara düzeyinde olmuştur.

HOLLANDA'NIN HAZIRGIYIM İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	HAZIRGIYIM İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	HAZIRGIYIM İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2004	4.177.526	-	6.713.280	-
2005	4.242.385	1,6	6.632.347	-1,2
2006	4.860.886	14,6	7.499.371	13,1
2007	5.922.963	21,8	8.379.589	11,7
2008	6.162.239	4,0	9.124.947	8,9

Kaynak: Trademap / ITC

2008 yılında dünyada en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı gerçekleştiren 10. ülke Hollanda olmuştur. Hollanda'nın ve diğer ülkelerin dünya hazır giyim ve konfeksiyon ticaretindeki yeri ve toplamda aldığı pay, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

DÜNYA KONFEKSİYON İTHALATÇILARI ARASINDA HOLLANDA / 2008		
Birim : 1000 \$		
ÜLKE	İTHALAT - \$	% PAY
A.B.D	87.373.865	22,4
Almanya	33.782.555	8,7
Japonya	26.967.682	6,9
İngiltere	25.611.887	6,6
Fransa	24.381.520	6,3
Hong Kong	17.946.291	4,6
İtalya	17.576.403	4,5
İspanya	13.321.307	3,4
Belçika	10.843.029	2,8
Hollanda	9.124.947	2,3
İLK 10 ÜLKE TOP.	266.929.486	68,6
DÜNYA TOPLAMI	389.280.704	100,0

Kaynak: Trademap / ITC

Tablo'da Hollanda'nın 2008 yılında dünya hazır giyim ve konfeksiyon ithalatından %2,3 oranında pay aldığı görülmektedir.

En Çok Hazır giyim ve Konfeksiyon İthal Edilen Ülkeler

2008 yılı rakamları itibariyle Hollanda'nın en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ilk beş ülke Çin, Almanya, Türkiye, Hindistan ve Bangladeş olarak sıralanmaktadır. İthalatta ilk 5 ülke ve ithalatın değişim oranları aşağıda verilmektedir.

Hollanda'nın, Türkiye'den hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı 2008 yılında %5,7 artmış ve 874 milyon dolara yaklaşmıştır. Bu rakam ile Türkiye'nin Hollanda'nın konfeksiyon ithalatından aldığı pay %9,6 olmuştur.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK KONFEKSİYON İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$	2007	2008	DEĞİŞİM %	PAY %
Çin	1.970.564	2.478.746	25,8	27,16
Almanya	1.591.338	1.569.079	-1,4	17,20
Türkiye	826.762	873.762	5,7	9,58
Hindistan	412.262	455.332	10,4	4,99
Bangladeş	344.135	416.006	20,9	4,56
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	5.145.061	5.792.925	12,6	63,48
DÜNYA TOPLAMI	8.379.589	9.124.947	8,9	100,00

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Hazır giyim ve Konfeksiyon Ürünleri

2008 yılında Hollanda'nın ithal ettiği hazır giyim ve konfeksiyon ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 62 04 G.T.İ.P başlıklı kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, etekler ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünlerin; 6203 GTİP başlıklı erkek ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, 61 09 G.T.İ.P başlıklı tişört, fanila, 61 10 G.T.İ.P başlıklı kazak, süveter, G.T.İ.P başlıklı 62 02 kadın ve kız çocuk için dış giyim, G.T.İ.P başlıklı 63 02 yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri olarak sıralanmaktadır.

2008 yılında Hollanda'nın en çok ithal ettiği ilk 6 konfeksiyon ürünü ve ithalat değeri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ KONFEKSİYON ÜRÜNLERİ 2008		
Birim: 1000 \$		
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	DEĞER \$
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBISE, CEKET VS	1.255.427
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBISE, CEKET VS.	1.085.364
6109	TİSÖRT, FANILA, DİĞER İÇ GİYİM ESYASI (ÖRME)	985.380
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. ESYA (ÖRME)	968.439
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DİS GİYİM	339.802
6302	YATAK ÇARSAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ	332.563
	HOLLANDA TOPLAM KONFEKSİYON İTHALATI	9.124.947

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın Deri ve Deri Ürünleri Dış Ticareti

2007 yılında %15,8 oranında artan Hollanda deri ve deri ürünleri ihracatı, 2008 yılında %9,9 oranında artarak 3,3 milyar doları aşmıştır. Hollanda'nın deri ve deri ürünleri ithalatı ise 2008 yılında 2007'e göre % 5 oranında artarak 3,7 milyar doları geçmiştir.

HOLLANDA'NIN DERİ İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1000 \$				
YILLAR	DERİ İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	DERİ İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2004	2.220.189	-	2.324.591	-
2005	2.449.322	10,3	2.681.281	15,3
2006	2.649.053	8,2	3.050.843	13,8
2007	3.066.431	15,8	3.554.076	16,5
2008	3.369.904	9,9	3.731.271	5,0

Kaynak: Trademap / ITC

2008 yılında dünyada en fazla deri ve deri ürünleri ithalatı yapan ilk 15 ülke ile Hollanda'nın yeri ve dünya deri ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

DÜNYA DERİ İTHALATÇILARI ARASINDA HOLLANDA		
Birim:1000 \$	2008	PAY %
A.B.D	32.324.835	17,6
Hong Kong	15.131.774	8,2
İtalya	12.813.945	7,0
Almanya	11.419.643	6,2
Japonya	10.176.056	5,5
Fransa	10.096.722	5,5
İngiltere	8.549.641	4,6
Çin	7.805.732	4,2
İspanya	4.727.226	2,6
Belçika	4.265.182	2,3
Rusya Fed	3.950.456	2,1
Hollanda	3.731.271	2,0
Kanada	3.301.666	1,8
G.Kore	2.749.779	1,5
Avusturya	2.482.369	1,3
İLK 15 ÜLKE TOPLAMI	133.526.297	72,5
DÜNYA TOPLAMI	184.186.106	100,0

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın 2008 yılında dünya deri ithalatındaki 12. sırada yer almış ve payı %2 olmuştur.

En Çok Deri ve Deri Ürünleri İthal Edilen Ülkeler

Hollanda'nın en fazla deri ve deri ürünleri ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Çin, Almanya, Belçika, İtalya ve Vietnam olarak sıralanmaktadır.

2007 ve 2008 yıllarına ait ithalat rakamları ve yıllık değişim oranları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Türkiye'den 2008 yılında yapılan deri ithalatı % 15,7 oranında artarak 31 milyon doları aşmıştır. Ancak Türkiye'nin Hollanda'nın deri ithalatından aldığı pay sadece %0,8'dir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK DERİ İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1000 \$	2007	2008	DEĞİŞİM %	PAY %
Çin	1.133.599	1.208.703	6,6	32,4
Almanya	40.827	391.287	858,4	10,5
Belçika	430.767	351.837	-18,3	9,4
İtalya	315.571	325.088	3,0	8,7
Viet Nam	184.503	231.426	25,4	6,2
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	2.105.267	2.508.341	19,15	67,22
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI %	59,2	67,2		0,0
TÜRKİYE	26.973	31.215	15,7	0,8
TOPLAM DERİ İTHALATI	3.554.076	3.731.271	5,0	100,0

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Deri Ürünleri

2008 yılında Hollanda'nın ithal ettiği deri ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 64 03 G.T.İ.P başlıklı yüzü deri tabanı kauçuk ayakkabıların ithalatının yapıldığı görülmektedir.

2008 yılında Hollanda'nın en çok ithal ettiği ilk 6 ürün ve ithalat değerleri aşağıdaki tabloda verilmektedir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ DERİ ÜRÜNLERİ		
2008		
Birim 1000 \$		
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	DEĞER \$
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİL, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	1.584.591
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	637.447
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	440.664
6404	DIŞ TABANI KAUÇUK, YÜZÜ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN AYAKKABI	333.257
4203	TABİL veya TERKİP YOLUYLA ELDE EDİLEN DERİ ve KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI ve AKSESUARI	250.238
4107	SİĞİRLARIN veya ATLARIN İLERİ DERECEDE HAZIRLANMIŞ DERİ veya KÖSELELERİ	96.645
	HOLLANDA TOPLAM DERİ İTHALATI	3.731.271

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın Halı Dış Ticareti

2004 yılında 903 milyon dolar olan Hollanda halı ihracatı 2007 yılında 1,25 milyar dolara ulaşmış, 2008 yılında ise %6,6 oranında azalarak 1,17 milyar dolar olmuştur. Hollanda'nın halı ithalatı ise 2008 yılında 2007'ye göre %1,2 oranında azalarak 417 milyon dolar olmuştur.

HOLLANDA'NIN HALI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1000 \$				
YILLAR	HALI İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	HALI İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2004	903.078	-	321.048	-
2005	976.821	8,2	338.473	5,4
2006	1.098.135	12,4	408.359	20,6
2007	1.253.159	14,1	422.008	3,3
2008	1.170.257	-6,6	417.020	-1,2

Kaynak: Trademap / ITC

2007 yılında dünyada en fazla halı ithalatı yapan ilk 15 ülke ile Hollanda'nın yeri ve dünya halı ithalatındaki payı, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

DÜNYA HALI İTHALATÇILARI ARASINDA HOLLANDA		
Birim:1000 \$		
	2008	PAY %
A.B.D	2.028.161	15,2
İngiltere	1.457.501	10,9
Almanya	1.267.074	9,5
Kanada	812.938	6,1
Fransa	576.879	4,3
Japonya	541.386	4,1
Hollanda	417.020	3,1
Polonya	320.016	2,4
İtalya	310.402	2,3
Belçika	294.204	2,2
Avustralya	286.168	2,1
İspanya	242.421	1,8
Çek Cum.	239.421	1,8
Rusya Fed.	222.762	1,7
S.Arabistan	217.730	1,6
İLK 15 TOPLAMI	9.234.083	69,2
DÜNYA TOPLAMI	13.340.606	100,0

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda dünya halı ithalatında 7. sıradadır. Dünya halı ithalatından aldığı pay ise % 3,1 olarak hesaplanmıştır.

En Çok Halı İthal Edilen Ülkeler

Hollanda'nın en fazla halı ithalatı yaptığı ilk beş ülke, Belçika, Almanya, İngiltere, Hindistan ve Polonya olarak sıralanmaktadır. 2007 ve 2008 yıllarına ait ithalat rakamları ve yıllık değişim oranları aşağıdaki tabloda verilmektedir. Türkiye'den 2008 yılında yapılan halı ithalatı %51,4 oranında azalarak 10,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK HALI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER					
Birim:1000 \$					
	2007	2008	DEĞİŞİM %	PAY %	
Belçika	146.244	188.693	29,0	45,25	
Almanya	60.126	48.965	-18,6	11,74	
İngiltere	56.741	45.904	-19,1	11,01	
Hindistan	29.036	27.364	-5,8	6,56	
Polonya	26.096	23.695	-9,2	5,68	
Çin	25.021	22.272	-11,0	5,34	
Fransa	9.720	11.574	19,1	2,78	
Türkiye	22.026	10.715	-51,4	2,57	
A.B.D	5.868	7.124	21,4	1,71	
G.Afrika	3.950	5.359	35,7	1,29	
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	66.585	57.044	-14,3	13,68	
İLK 5 ÜLKENİN TOP. PAYI %	15,8	13,7		0,00	
TOPLAM HALI İTHALATI	422.008	417.020	-1,2	100,00	

Kaynak: Trademap / ITC

Hollanda'nın En Çok İthal Ettiği Halı Ürünleri

2008 yılında Hollanda'nın ithal ettiği halı ürünleri incelendiğinde, dünyadan en fazla 57 03 G.T.İ.P başlıklı tafting halılar ithal ettiği tespiti yapılmıştır. En çok ithal ettiği diğer ürünlere ilişkin veriler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

HOLLANDA'NIN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ HALI ÜRÜNLERİ		
2008		
Birim 1000 \$		
GTİP BAŞLIĞI	TANIM	DEĞER \$
5703	HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (TUFTTE EDİLMİŞ) (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN).	265.997
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (TUFTTE VEYA FLOKE EDİLMEMİŞ), (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN) (KİLİM, SUMAK, KARAMAN VE ELDE DOKUNMUŞ BENZERİ YER DÖŞEMELERİ DAHİL).	77.812
5705	DİĞER HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN)	32.994
5704	DÜĞÜMLÜ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER DÜĞÜMLÜ YER KAPLAMALARI (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN).	23.087
5701	KEÇEDEN HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (TUFTTE VEYA FLOKE EDİLMEMİŞ) (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN).	17.063
	HOLLANDA TOPLAM HALI İTHALATI	417.020

Kaynak: Trademap / ITC

IV. TÜRKİYE – HOLLANDA DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Hollanda Genel Dış Ticareti

Avrupa Birliği üyesi bir ülke olan Hollanda ile Türkiye'nin dış ticareti 2008 yıl sonu itibariyle 6,2 milyar dolara ulaşmıştır. 2008 yılında %23,1 artışla 132 milyar dolar değere ulaşan Türkiye toplam ihracatı içerisinde Hollanda'ya yapılan ihracat, %4,1 oranında artarak 3,1 milyar dolara yükselmiştir.

Hollanda'nın Türkiye'nin toplam genel ihracatı içerisindeki payı %2,38'dir ve ülke, Türkiye'nin ihracat yaptığı toplam 259 ülke ve serbest bölge arasında 11. sırada yer almaktadır.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den Hollanda'ya toplam 1,5 milyar dolar değerinde ihracat yapılmıştır. 2008 yılının aynı dönemine kıyasla ihracatta %39,8 oranında düşüş hesaplanmaktadır ki; bu oran, aynı dönemde Türkiye'nin genel ihracat düşüş oranından (%30,5) bir miktar yüksek kalmaktadır. Dolayısıyla, Hollanda'nın Türkiye genel ihracatından aldığı pay 2009 yılının ilk dokuz ayı içerisinde %2,44'den %2,12'ye gerilemiştir.

İki ülke arasındaki ticarete ithalat boyutuyla bakıldığında ise, 2008 yılında Türkiye'ye yapılan toplam 202 milyar dolar değerinde ithalatın %1,51'i Hollanda'dan gerçekleştirilmiştir. 2008 yılında bu ülkeden yapılan ithalatın değeri 3,1 milyar dolar ve 2007 yılına kıyasla artış oranı %15,1'dir. Hollanda, Türkiye'nin 2008 yılında ithalat yaptığı 260 ülke ve serbest bölge içerisinde 18. sırada yer almaktadır.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde Türkiye genel ithalatı 100,1 milyar dolar ve Hollanda'dan ithalat 1,8 milyar dolar değerinde olmuştur. İlk dokuz ay içerisinde genel ithalat %38,8 oranında azalırken Hollanda'dan yapılan ithalatta da %26,4 oranında düşüş görülmüştür. Bu ülkeden yapılan ithalatın düşüş oranının (%26,4) genel ithalat düşüş oranından (%38,8) bir miktar az olması sonucunda Hollanda'nın Türkiye genel ithalatından aldığı pay %1,53'den %1,84'e çıkmıştır.

Mevcut veriler, 2007 yılından itibaren Türkiye ile Hollanda arasındaki genel ticaretin Türkiye aleyhine gelişim gösterdiğini ve bu durumun 2009 yılının Ocak-Eylül döneminde daha da belirginleştiğini ortaya koymaktadır.

Türkiye'nin Hollanda ile genel ticaretini tekstil, konfeksiyon, deri-deri mamülleri ve halı ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - HOLLANDA TİCARİ İLİŞKİLERİ						
Birim: \$	2007 YILLIK	2008 YILLIK	DEĞİŞİM %	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	DEĞİŞİM %
HOLLANDA'YA İHRACAT	3.018.878.048	3.143.835.453	4,1	2.568.626.499	1.546.866.197	-39,8
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	107.271.749.904	132.027.195.626	23,1	105.186.664.965	73.116.207.203	-30,5
HOLLANDA'NIN PAYI %	2,81	2,38		2,44	2,12	
HOLLANDA'DAN İTHALAT	2.655.038.889	3.056.339.939	15,1	2.502.272.114	1.840.513.995	-26,4
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	170.062.714.501	201.963.574.109	18,8	163.542.693.878	100.142.247.022	-38,8
HOLLANDA'NIN PAYI %	1,56	1,51		1,53	1,84	
HOLLANDA'YA TEKSTİL İHRACATI	116.034.209	114.080.072	-1,7	91.108.249	72.286.252	-20,7
TÜRKİYE TEKSTİL İHRACATI	6.363.917.840	6.640.492.320	4,3	5.243.557.958	3.803.743.175	-27,5
HOLLANDA'NIN PAYI %	1,82	1,72		1,74	1,90	
HOLLANDA'DAN TEKSTİL İTHALATI	36.697.643	35.307.730	-3,8	27.282.445	21.461.702	-21,3
TÜRKİYE TEKSTİL İTHALATI	8.039.756.467	7.301.405.106	-9,2	5.797.046.272	4.229.467.658	-27,0
HOLLANDA'NIN PAYI %	0,46	0,48		0,47	0,51	
HOLLANDA'YA KONFEKSİYON İHRACATI	1.046.532.257	1.025.165.057	-2,0	833.471.459	478.480.648	-42,6
TÜRKİYE KONFEKSİYON İHRACATI	15.577.956.348	15.251.170.762	-2,1	12.139.340.152	9.271.582.473	-23,6
HOLLANDA'NIN PAYI %	6,72	6,72		6,87	5,16	
HOLLANDA'DAN KONFEKSİYON İTHALATI	7.422.509	14.031.392	89,0	12.070.069	3.635.828	-69,9
TÜRKİYE KONFEKSİYON İTHALATI	1.520.571.873	2.122.526.496	39,6	1.662.444.631	1.465.924.072	-11,8
HOLLANDA'NIN PAYI %	0,49	0,66		0,73	0,25	
HOLLANDA'YA DERİ-DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI	34.816.330	33.266.383	-4,5	29.300.214	21.555.178	-26,4
TÜRKİYE DERİ-DERİ MAM. İHRACATI	1.017.787.242	1.058.399.814	4,0	850.559.786	613.464.129	-27,9
HOLLANDA'NIN PAYI %	3,42	3,14		3,44	3,51	
HOLLANDA'DAN DERİ-DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI	9.510.213	5.813.833	-38,9	4.639.362	3.104.301	-33,1
TÜRKİYE DERİ-DERİ MAM.İTHALATI	1.769.822.619	1.830.908.075	3,5	1.491.517.900	981.993.735	-34,2
HOLLANDA'NIN PAYI %	0,54	0,32		0,31	0,32	
HOLLANDA'YA HALI İHRACATI	4.273.631	6.638.812	55,3	5.316.370	1.804.817	-66,1
TÜRKİYE HALI İHRACATI	991.984.499	1.158.452.355	16,8	856.991.430	740.823.623	-13,6
HOLLANDA'NIN PAYI %	0,43	0,57		0,62	0,24	
HOLLANDA'DAN HALI İTHALATI	11.270.950	9.950.582	-11,7	7.181.079	3.439.190	-52,1
TÜRKİYE HALI İTHALATI	192.766.853	210.302.107	9,1	167.746.096	105.044.264	-37,4
HOLLANDA'NIN PAYI %	5,85	4,73		4,28	3,27	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

2000 yılından 2009 yılının Eylül ayı sonuna kadar dokuz yılı aşkın süre içerisinde, Türkiye'den Hollanda'ya yapılan ihracat ve ithalat incelendiğinde, iki ülke arasındaki ticaretin, 2002 yılı hariç, 2007 yılına kadar Türkiye lehine geliştiği; ancak 2007 yılından itibaren Hollanda'ya yapılan ihracatın artış oranının bu ülkeden yapılan ithalatın artış oranının gerisinde kalmaya başladığı görülmektedir. 2009 yılının Ocak - Eylül döneminde ise de ihracat düşüş oranının ithalat düşüş oranından daha yüksek olduğu tespit edilmektedir.

2000 yılında Türkiye'den Hollanda'ya 874,2 milyon dolar değerinde ihracat yapılırken, dokuz yıllık süreçte yaklaşık 3,5 kat artarak 2008 yılında 3,1 milyar dolara çıkmıştır.

Türkiye'nin Hollanda ile genel dış ticaretini 2000 yılından 2009 yılının Eylül ayı sonuna kadar ortaya koyan bir tablo aşağıda verilmektedir.

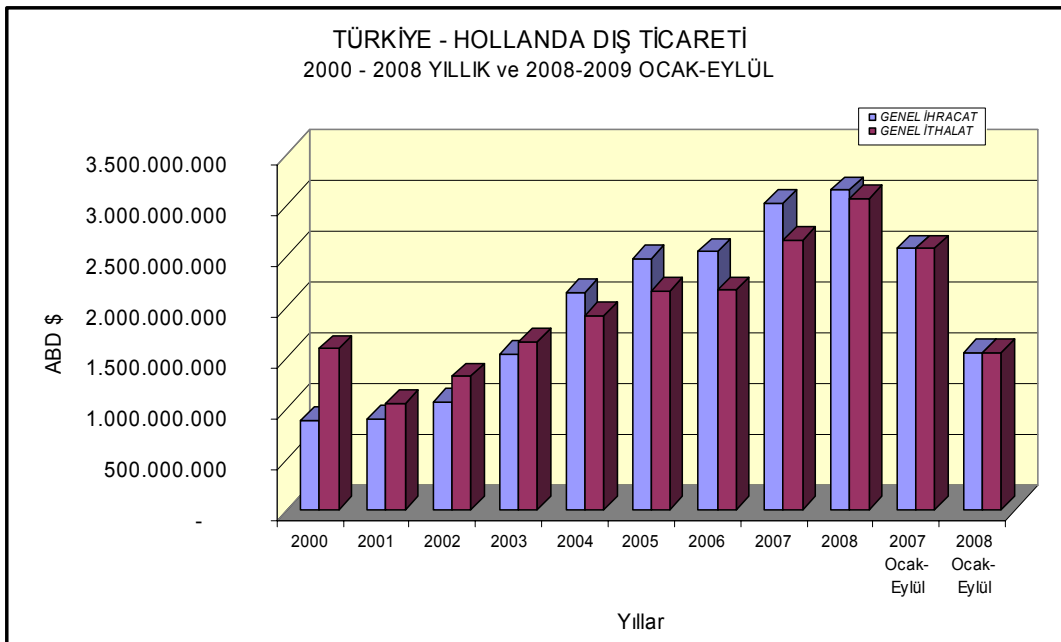
TÜRKİYE - HOLLANDA DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	874.182.289	-	1.584.460.924	-
2001	892.416.091	2,1	1.041.587.333	-34,3
2002	1.055.636.715	18,3	1.311.277.638	25,9
2003	1.525.929.493	44,6	1.656.669.963	26,3
2004	2.138.004.261	40,1	1.908.145.350	15,2
2005	2.469.581.847	15,5	2.151.585.127	12,8
2006	2.539.245.676	2,8	2.160.109.821	0,4
2007	3.018.878.048	18,9	2.655.038.889	22,9
2008	3.143.835.453	4,1	3.056.339.939	15,1
2008 Ocak-Eylül	2.568.626.499		2.502.272.114	
2009 Ocak-Eylül	1.546.866.197	-39,8	1.840.513.995	-26,4

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Son dokuz yıl içerisinde Türkiye'den Hollanda'ya ihracat %2,1 ile %44,6 arasında değişen oranlarda devamlı artmış, yıllık ortalama ihracat artışı %18,3 olarak hesaplanmıştır. Özellikle 2003 ve 2004 yıllarında sırasıyla %44,6 ve %40,1 ile çok yüksek ihracat artışları dikkat çekmektedir.

2000 yılında 1,6 milyar dolar olan ithalat ise 2008 yılında yaklaşık iki katına çıkarak 3,1 milyar dolara yükselmiş, dokuz yılda ithalatın yıllık ortalama artış oranı %10,5 olmuştur.

2000 yılından 2009 yılının Eylül ayı sonuna kadar Türkiye ile Hollanda arasında genel ticaretin seyrini gösteren bir grafik, aşağıda verilmektedir.

Türkiye'den Hollanda'ya ihracat tüm maddeler açısından incelendiğinde, 2009 yılının Ocak-Eylül yılında en fazla ihraç edilen mamüllerin başında 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, takım elbise, ceket, elbise ve benzeri giysiler, 61 09 GTİP başlıklı tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyası ile 62 03 GTİP başlıklı erkek dokuma takım, takım elbise, ceket v.b. geldiği görülmektedir.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde Hollanda'ya gerçekleştirilen 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, takım elbise, ceket, elbise, ve benzeri ürünlerin ihracatı %38,2 oranında azalarak 145 milyon dolardan 89,7 milyon dolara, 61 09 GTİP tarifeli tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyası %43,5 oranında azalarak 153,5 milyon dolardan 86,7 milyon dolara, 62 03 GTİP başlıklı erkek dokuma takım, takım elbise, ceket, pantolonlar v.b. ihracatı %40,9 düşüşle 85,9 milyon dolardan 50,7 milyon dolara inmiştir.

Bu ilk üç ürün grubunu takiben 87 03 GTİP başlıklı binek otomobilleri, steysin vagonlar, yarış arabaları ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar, 89 01 GTİP tarifeli yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve benzeri gemiler ile 87 04 GTİP başlıklı eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar Hollanda'ya en çok ihracat edilen diğer ürün grupları olarak sıralanmaktadır.

2009 yılının ilk dokuz ayında Türkiye'den Hollanda'ya en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerinden sadece ikisinde ihracat artışı sözkonusu olmuştur. Bunlardan biri 08 06 GTİP başlıklı taze veya kurutulmuş üzüm, diğer ürün grubu ise 20 01 GTİP başlıklı sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar ve yenilen diğer bitki parçaları (sirke veya asetik asitle hazırlanmış veya konserve edilmiş)'dir.

Sırasıyla 08 06 GTİP başlık ürünlerin ihracatı %9,8 oranında artarak 35,7 milyon dolara ulaşırken, 20 01 GTİP tarifeli ürünlerin ihracatı %12,6 artışla 27,6 milyon dolar olmuştur.

En fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde dokuz grup konfeksiyon mamülü, bir grup tekstil ürünü yer almaktadır.

2009 yılının ilk üç çeyreğinde Hollanda'ya ihracatı oransal olarak en yüksek düşüşler %70,1 azalışla ile 87 04 tarifeli eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, %58 azalışla 89 01 GTİP tarifeli yolcu gemileri, gezinti gemileri ve %57,2 düşüşle 61 06 GTİP tarifeli bayan örme bluzlar ve gömleklere görülmüştür.

Aşağıdaki tabloda Hollanda'ya en fazla ihraç edilen mamüllere ilişkin istatistiki veriler yer almaktadır.

TÜRKİYE'DEN HOLLANDA'YA GENEL İHRACAT				
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: \$				
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	144.976.336	89.655.929	-38,2
6109	TİSÖRT, FANILA, DİĞER İÇ GIYIM ESYASI (ÖRME)	153.531.530	86.744.047	-43,5
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	85.861.740	50.735.075	-40,9
8703	BİNEK OTOMOBİLLERİ, STEYSIN VAGONLAR, YARIS ARABALARI	85.056.855	47.400.670	-44,3
8901	YOLCU GEMİLERİ, GEZİNTİ GEMİLERİ, FERİBOTLAR, YÜK GEMİLERİ, MAVNALAR	91.599.803	38.476.449	-58,0
8704	ESYA TASIMAYA MAHSUS MOTORLU TASITLAR	125.234.164	37.408.856	-70,1
0806	ÜZÜMLER (TAZE/KURUTULMUS)	32.534.971	35.737.882	9,8
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKE	47.773.424	31.760.980	-33,5
6115	ÇORAP; KÜLOTLU, KISA; UZUN KONÇLU, SOKETLER (ÖRME)	45.289.880	30.815.320	-32,0
6302	YATAK ÇARSAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ	60.574.187	30.663.757	-49,4
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. ESYA (ÖRME)	52.260.610	29.932.837	-42,7
7204	DEMİR/ÇELİK DÖKÜNTÜ VE HURDALARI, BUNLARIN KÜLÇELERİ	62.211.432	28.206.867	-54,7
2001	SEBZE, MEYVE, SERT KABUKLU MEYVE VE YENİLEN DİĞER BİTKİ PARÇALARI (SİRKE VEYA ASETİK ASİTLE HAZIRLANMIŞ VEYA KONSERVE EDİLMİŞ)	24.483.668	27.568.267	12,6
2401	YAPRAK TÜTÜN VE TÜTÜN DÖKÜNTÜLERİ	27.752.660	27.388.046	-1,3
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK	35.169.589	24.428.225	-30,5
0304	BALIK FILETOLARI VE DİĞER BALIK ETLERİ (TAZE/SOGUTULMUS/DONDURULMUS)	22.336.093	20.590.366	-7,8
7214	DEMİR/ÇELİK ÇUBUKLAR (SICAK HADDELI, DÖVÜLMÜS, BURULMUS, ÇEKİLMİS)	20.554.741	19.715.367	-4,1
5402	SENTETİK LIF IPLIGI (DİKİS IPLIGI HARIÇ) (TOPTAN)	22.080.795	19.484.990	-11,8
6106	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN BLUZ, GÖMLEK, GÖMLEK; BLUZ (ÖRME)	42.882.488	18.349.713	-57,2
9403	DİĞER MOBİLYALAR VB. AKSAM, PARÇALARI	20.031.166	17.023.365	-15,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		1.202.196.132	712.087.008	-40,8
HOLLANDA'YA GENEL İHRACAT		2.568.626.499	1.546.866.197	-39,8
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		47	46	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Türkiye'nin Hollanda'dan ithalatında ise, 72 04 GTİP başlıklı demir ve çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçeleri, 27 10 GTİP başlıklı petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, 39 07 GTİP başlıklı poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler v.b. en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

72 04 GTİP başlıklı demir ve çelik döküntü ve hurdaları, bunların külçelerinin Hollanda'dan ithalatı 2009 yılının ilk dokuz aylık döneminde %31,6 oranında azalarak 297,8 milyon dolara, 27 10 GTİP tarifeli petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağların ihracatı %20,1 artışla 207,4

milyon dolar olmuş, 39 07 GTİP tarifeli poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçinelerin ihracatı ise %30 düşüş ile 96,7 milyon dolara inmiştir.

2009 Ocak-Eylül döneminde Hollanda'dan en fazla ithal edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde demir, çelik ürünleri, kimyasal maddeler, motorlu taşıtlar gibi sanayi ürünleri yer almaktadır. Hollanda'dan en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubuna dair veriler, aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN HOLLANDA'DAN GENEL İTHALATI				
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: \$ GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
7204	DEMİR/ÇELİK DÖKÜNTÜ VE HURDALARI, BUNLARIN KÜLÇELERİ	435.561.294	297.780.335	-31,6
2710	PETROL YAĞLARI VE BITÜMENLİ MINERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	172.643.118	207.370.807	20,1
3907	POLIASETALLER, DİĞER POLIETERLER, EPOKSİT-ALKİD REÇİNELER VB (İLK SEKİLDE)	138.122.545	96.692.257	-30,0
8702	TOPLU HALDE YOLCU TASIMAGA MAHSUS MOTORLU TAŞITLAR	15.400.737	64.753.697	320,5
3902	PROPİLEN VE DİĞER OLEFİNLERİN POLİMERLERİ (İLK SEKİLLERDE)	60.758.585	57.444.555	-5,5
7208	DEMİR/ÇELİK SICAK HADDE YASSI MAMULLERİ-GENİSLİK 600MM. FAZLA	36.128.571	50.794.214	40,6
2106	TARİFENİN BASKA YERİNDE YER ALMAYAN GIDA MÜSTAHZARLARI	32.255.110	35.654.359	10,5
3901	ETİLEN POLİMERLERİ (İLK SEKİLLERDE)	36.644.005	31.093.358	-15,1
3004	TEDAVIDE/KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANAN İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIS)	26.596.189	29.141.016	9,6
4002	SENTETİK KAÜÇUK, TAKLİT KAÜÇUK, STİREN-BUTADİEN KAÜÇUGU VB	34.235.891	28.944.809	-15,5
2403	HOMONİZE EDİLMİŞ TÛTÛN VE TÛTÛN YERİNE GEÇEN MADDE HÛLASALARI	31.159.363	26.641.378	-14,5
8701	TRAKTÖRLER	83.419.376	25.643.666	-69,3
3903	STİREN POLİMERLERİ (İLK SEKİLLERDE)	39.549.766	22.840.665	-42,2
3102	AZOTLU MINERAL/KİMYASAL GÛBRELER	837.171	21.472.618	2.464,9
3002	İNSAN VE HAYVAN KANI, SERUM, ASİ, TOKSİN VB. ÜRÛNLER	14.539.709	17.859.421	22,8
4811	KAGİT/KARTON, SELÛLOZ VATKA VE SELÛLOZ LİFTEN TABAKALAR	21.628.526	17.149.743	-20,7
3302	SANAYİDE HAMMADDE OLARAK KULLANILAN KOKU VEREN MADDELERİN KARİSİMLARİ	17.859.333	16.698.661	-6,5
1209	EKİM AMACIYLA KULLANILAN TOHUM, MEYVE VE SPORLAR	30.213.341	15.049.234	-50,2
2902	SİKLIK HİDROKARBONLAR	28.722.889	15.040.203	-47,6
3824	KİMYA VE BAĞLI SANAYİDE KULLANILAN KİMYASAL ÜRÛNLER	18.300.432	14.199.575	-22,4
İLK 20 ÜRÛN TOPLAMI		1.274.575.951	1.092.264.571	-14,3
HOLLANDA'DAN GENEL İTHALAT		2.502.272.114	1.840.513.995	-26,4
İLK 20 ÜRÛNÜN TOPLAMDA PAYI %		51	59	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Hollanda'dan ithalatı en yüksek oranlı artan ürün 31 02 GTİP başlıklı azotlu gübreler olmuştur. Bu ürünün ithalatı %2,464,9 oranında artarak 837,2 bin dolardan 21,5 milyon dolara ulaşmıştır. 87 02 GTİP başlıklı toplu halde yolcu taşımaya mahsus motorlu taşıtların ithalatı da %320,5 gibi yüksek oranlı artarak 15,4 milyon dolardan 64,8 milyon dolara ulaşmıştır.

Türkiye – Hollanda Hazırgiyim ve Konfeksiyon Dış Ticareti

Türkiye 2008 yılı itibariyle Hollanda'ya 1 milyar dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ürünü ihraç etmiştir. Hollanda'dan yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı ise 14 milyon dolar düzeyindedir.

Hollanda, Türkiye'nin 2008 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği 205 ülke ve serbest bölge arasında 4. sırada bulunmakta olup Türkiye'nin en önemli hazır giyim ve konfeksiyon ihraç pazarından biridir. 2008 yılında bu ülkeye yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2007 yılına kıyasla %2 oranında azalarak 1 milyar dolar olmuştur. Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı içerisinde Hollanda'nın payı %6,7'dir.

2008 yılında Hollanda'dan Türkiye'ye 2007 yılına kıyasla %89 gibi yüksek bir artışla 14 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon mamülü ithal edilmiştir. 2,1 milyar dolarlık Türkiye hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında Hollanda'dan yapılan ithalatın payı %0,66 düzeyindedir. Hollanda, Türkiye'nin 2008 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği 155 ülke ve serbest bölge arasında 27. sırada bulunmaktadır.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde ise Hollanda'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı %42,6 gibi yüksek bir oranda düşerek 833,5 milyon dolardan 478,5 milyon dolara inmiştir.

2009 yılının ilk üç çeyreği itibariyle, Hollanda'ya yönelik hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında görülen düşüş oranının (%42,6) genel konfeksiyon ihracat düşüş oranında (%23,6) yüksek olması sonucunda bu ülkenin Türkiye toplam hazır giyim ihracatından aldığı pay %6,87'den %5,16'ya inmiştir.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde Hollanda'dan yapılan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı da %69,9 ile yüksek oranda düşerek 12,1 milyon dolardan 3,6 milyon dolara gerilemiştir. Bu ülkeden gerçekleştirilen konfeksiyon ithalatının, %69,9 ile genel konfeksiyon ithalatının oldukça üzerinde yüksek bir oranla düşmesi neticesinde, bu ülkenin toplam tekstil ithalatından aldığı pay %0,73'den %0,25'e inmiştir.

2000 yılından 2009 yılı Eylül ayı sonuna kadar, Türkiye'nin Hollanda ile konfeksiyon ticaretine ilişkin bilgiler, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE - HOLLANDA KONFEKSİYON TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	KONFEKSİYON İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	KONFEKSİYON İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	380.187.621	-	5.633.930	-
2001	383.045.362	0,8	3.032.066	-46,2
2002	476.031.558	24,3	4.800.011	58,3
2003	658.091.070	38,2	6.943.947	44,7
2004	758.965.804	15,3	4.831.728	-30,4
2005	884.264.185	16,5	5.471.230	13,2
2006	867.408.675	-1,9	6.693.668	22,3
2007	1.046.532.257	20,7	7.422.509	10,9
2008	1.025.165.057	-2,0	14.031.392	89,0
2008 Ocak-Eylül	833.471.459		12.070.069	
2009 Ocak-Eylül	478.480.648	-42,6	3.635.828	-69,9

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

2000 yılından 2008 yılına kadar dokuz yıllık süreçte, Türkiye'nin Hollanda'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı sadece 2006 ve 2008 yıllarında sırasıyla %1,9 ve %2 oranında gerilemiş; diğer yıllarda ise %0,8 ile %38,2 arasında değişen oranlarda artmıştır.

Hollanda'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının yıllık ortalama ihracat artış oranı %14 olarak hesaplanmaktadır. 2000 yılında 380,2 milyon dolar olan ihracat değeri, 2008 yıl sonu itibarıyla yaklaşık 3 kat artarak 1 milyar dolara yükselmiştir.

Hollanda'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında son sekiz yıl içerisinde en yüksek oranlı artışlar %38,2 ile 2003 yılında ve %24,3 ile 2002 yılında olmuştur.

2008 yılında Türkiye'nin Hollanda'dan konfeksiyon ithalatı, değer olarak 14 milyon dolar ile sınırlı düzeyde gerçekleşmiştir. 2000 yılından 2008 yılına ithalat 2001 ve 2004 yılları hariç %10,9 ile %89 arasında değişen oranlarda artmıştır. Yıllık ortalama ithalat artışı %20,2'dir.

Hollanda'yla Türkiye arasındaki hazır giyim ve konfeksiyon dış ticareti 2000 yılından 2009 yılının Eylül ayı sonuna kadar olan dönemde değerlendirildiğinde, her ne kadar 2000-2008 yılları arasında ithalatın daha yüksek oranlı arttığı görülmekle beraber, 2009 yılının Eylül ayı itibarıyla ithalattaki yüksek düşüş sonucunda ihracatın lehine geliştiği yorumu yapılabilir.

2008 yılında Türkiye'den Hollanda'ya en fazla ihraç edilen hazır giyim ve konfeksiyon mamüllerinin başında 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, takım elbise, ceket, elbise, etek v.b., 61 09 GTİP başlıklı tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyası ile 62 03 GTİP başlıklı erkek dokuma takım, takım elbise, ceket v.b. gelmektedir.

2009 yılının ilk üç çeyreğinde 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, takım elbise, ceket, elbise, etek v.b. ürünlerin ihracatı %38,2 oranında azalarak 145 milyon dolardan 89,7 milyon dolara, 61 09 GTİP tarifeli tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyası %43,5 oranında azalarak 153,5 milyon dolardan 86,7 milyon dolara, 62 03 GTİP başlıklı erkek dokuma takım, takım elbise, ceket, pantolonlar v.b. ihracatı %40,9 düşüşle 85,9 milyon dolardan 50,7 milyon dolara inmiştir.

Türkiye'den Hollanda'ya en fazla ihraç edilen hazır giyim ve konfeksiyon ürün gruplarını gösteren tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN HOLLANDA'YA KONFEKSİYON İHRACATI				
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: \$		2008	2009	2008 / 09
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	OCAK-EYLÜL	OCAK-EYLÜL	DEĞİŞİM %
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	144.976.336	89.655.929	-38,2
6109	TİŞÖRT, FANILA, DİĞER İÇ GİYİM ESYASI (ÖRME)	153.531.530	86.744.047	-43,5
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	85.861.740	50.735.075	-40,9
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKE	47.773.424	31.760.980	-33,5
6115	ÇORAP; KÜLOTLU, KISA; UZUN KONÇLU, SOKETLER (ÖRME)	45.289.880	30.815.320	-32,0
6302	YATAK ÇARSAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ	60.574.187	30.663.757	-49,4
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. ESYA (ÖRME)	52.260.610	29.932.837	-42,7
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK	35.169.589	24.428.225	-30,5
6106	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN BLUZ, GÖMLEK, GÖMLEK; BLUZ (ÖRME)	42.882.488	18.349.713	-57,2
6206	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN GÖMLEK, BLUZ, VS.	26.203.748	14.916.005	-43,1
6305	ESYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL	19.924.551	12.579.284	-36,9
6108	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM ESYASI (ÖRME)	17.134.759	9.427.305	-45,0
6105	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK (ÖRME)	18.207.428	8.955.537	-50,8
6114	DİĞER GİYİM ESYASI (ÖRME)	10.392.847	6.602.953	-36,5
6208	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM ESYASI	7.371.517	4.110.321	-44,2
6103	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, PANTOLON VS. (ÖRME)	5.782.178	3.774.150	-34,7
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DİS GİYİM	5.144.008	3.304.763	-35,8
6107	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GİYİM ESYASI (ÖRME)	4.715.875	2.529.373	-46,4
6101	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN DİS GİYİM (ÖRME)	6.425.995	2.485.054	-61,3
6211	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN SPOR, KAYAK VE YÜZME KİYAFETLERİ VB GİYİM ESYASI	3.624.825	2.246.063	-38,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		793.247.515	464.016.691	-41,5
HOLLANDA'YA KONFEKSİYON İHRACATI		833.471.459	478.480.648	-42,6
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		95	97	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

61 04 GTİP başlıklı bayan örme takım elbise, ceket, ve benzeri giysiler, 61 15 GTİP başlıklı çoraplar ve 63 02 GTİP başlıklı yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri en çok ihraç edilen diğer hazır giyim ve konfeksiyon mamüllerindedir.

2009 yılının ilk dokuz ayında Hollanda'ya ihraç edilen ilk yirmi konfeksiyon ürün grubunun tamamında %30 ile %61,3 arasında değişen oranlarda düşüş görülmüştür.

Oransal olarak en büyük ihracat kaybı tespit edilen konfeksiyon mamülü 61 01 GTİP tarifeli erkek/erkek çocuklar için dış giysiler olmuştur. Bu ürün grubunun ihracatı %61,3 oranında azalarak 6,4 milyon dolardan 2,5 milyon dolara inmiştir.

2009 yılının ilk üç çeyreğinde 61 06 tarifeli bayan örme bluz, gömlek ve benzeri ürünleri ihracatı da %57,2 ile oransal olarak fazla düşüş kaydedilen bir diğer ürün grubu olmuştur. Anılan dönemde bu ürün grubu ihracatı 42,9 milyon dolardan 18,3 milyon dolara inmiştir.

2009 yılının Ocak–Eylül döneminde 62 05 GTİP başlıklı erkekler için dokuma gömlekler %30,5 azalış oranı ile en düşük ihracat kaybı görülen konfeksiyon mamülü olmuştur. Bu ürünlerin ihracat değeri 24,4 milyon dolardır.

Aynı dönemde, oransal olarak daha düşük ihracat kayıpları görülen diğer hazır giyim ve konfeksiyon mamülleri %32 azalış oranı ile 61 15 tarifeli çoraplardır.

Hollanda'dan 2009 yılında ilk üç çeyreğinde en fazla ithal edilen hazır giyim ve konfeksiyon mamülleri ise 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, takım elbise ceket vb. giysiler, 61 09 tarifeli tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyaları ile 62 03 GTİP başlığı altındaki erkek ve erkek çocuklar için dokuma takım elbise, ceket ve benzeri giysilerdir.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde Türkiye'ye Hollanda'dan geçen yılın aynı dönemine kıyasla %84,6 azalışla 762 bin dolar değerinde bayan takım, ceket, vb giysi, %52,1 düşüşle 501 bin dolar değerinde tişört, fanila ve diğer iç giyim eşyaları ve %78,5 düşüşle 458,1 bin dolar erkek dokuma, takım, takım ithal edilmiştir.

Hollanda'dan ithalatı oransal olarak en fazla artan ürünler, %1.466,6 artış kaydedilen 62 11 GTİP başlıklı bayan dokuma spor, kayak, yüzme kıyafetleri olmuştur. bu ürün grubunun ithalatı 27,3 bin dolardan 421,9 bin dolara çıkmıştır. Anılan dönemde %266 artış kaydedilen bayan örme iç giyim ve gece giyim eşyaları da yüksek ithalat artışı görülen bir diğer ürün grubudur.

En fazla ithal edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde %86,5 düşüş ile 63 05 GTİP başlıklı eşya ambalajında kullanılan torba ve çuvallar, %86 düşüş ile 62 02 GTİP başlıklı bayan dokuma dış giyim eşyaları ve %84,6 düşüşle 62 04 GTİP başlıklı bayan dokuma takım, takım elbise, ceket vb. ürünler ithalatın en fazla azaldığı ürünler olmuştur.

Hollanda'dan en fazla ithal edilen konfeksiyon mamülleri, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE'NİN HOLLANDA'DAN KONFEKSİYON İTHALATI				
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: \$ GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
6204	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	4.961.773	762.075	-84,6
6109	TİSÖRT, FANILA, DİGER İÇ GIYIM ESYASI (ÖRME)	1.044.912	500.994	-52,1
6203	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM, TAKIM ELBİSE, CEKET VS.	2.131.014	458.105	-78,5
6211	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN SPOR, KAYAK VE YÜZME KİYAFETLERİ VB GIYIM ESYASI	27.279	421.889	1.446,6
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. ESYA (ÖRME)	482.645	171.859	-64,4
6306	VAGON VE MAVNA ÖRTÜLERİ, YELKENLER, DIS STORLAR, TENTE, ÇADIR VB	169.966	163.508	-3,8
6307	DİGER HAZIR ESYA (ELBİSE PATRONLARI DAHİL)	399.005	137.349	-65,6
6104	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKE	149.172	126.359	-15,3
6106	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN BLUZ, GÖMLEK, GÖMLEK; BLUZ (ÖRME)	156.000	93.514	-40,1
6205	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK	240.817	92.633	-61,5
6305	ESYA AMBALAJINDA KULLANILAN TORBA VE ÇUVAL	613.246	82.769	-86,5
6206	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN GÖMLEK, BLUZ, VS.	145.363	74.658	-48,6
6115	ÇORAP; KÜLOTLU, KISA; UZUN KONÇLU, SOKETLER (ÖRME)	52.223	66.189	26,7
6105	ERKEK/ERKEK ÇOCUK İÇİN GÖMLEK (ÖRME)	114.888	44.584	-61,2
6114	DİGER GIYIM ESYASI (ÖRME)	172.415	44.510	0,0
6303	PERDELER VE İÇ STORLAR, PERDE VE YATAK FARBALALARI	93.885	40.323	-57,1
6108	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN İÇ VE GECE GIYIM ESYASI (ÖRME)	10.468	38.315	266,0
6302	YATAK ÇARSAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET, MUTFAK BEZLERİ	44.979	35.585	0,0
6202	KADIN/KIZ ÇOCUK İÇİN DIS GIYIM	248.775	34.803	-86,0
				0,0
	İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI	11.258.825	3.390.021	-69,9
	HOLLANDA'DAN KONFEKSİYON İTHALATI	12.070.069	3.635.828	-69,9
	İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %	93	93	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Türkiye – Hollanda Tekstil Ürünleri Dış Ticareti

Türkiye'nin Hollanda ile tekstil ticaretinin hacmi 2008 yıl sonu itibariyle 149 milyon dolar düzeyinde olup bu rakam konfeksiyon ticaret hacminin yaklaşık yedide biridir. İki ülke arasındaki tekstil ticareti Türkiye lehine gelişmektedir. Hollanda Türkiye'nin tekstil (elyaf, iplik, kumaş) ihracatında 188 ülke arasında 18. sırada yer almaktadır.

Bu ülke ile Türkiye arasındaki tekstil ticaretine bakıldığında, oranı değişmekle birlikte yıllar itibariyle ihracatta bazı istisnalar hariç düzenli artışlar, ithalatta ise dalgalanmalar görülmektedir. Hollanda'ya 2000 yılında 40,9 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapılmışken, sekiz yıl içerisinde ihracat yaklaşık üç kat artarak 2008 yılında 114,1 milyon dolara yükselmiştir. Tekstil ihracatının yıllık ortalama artış oranı %14,8 düzeyindedir.

2009 Ocak-Eylül döneminde Türkiye'den Hollanda'ya yapılan tekstil ihracatı değer olarak 72,3 milyon doları bulmuştur. 2008 yılının eş dönemine kıyasla ihracat düşüşü %20,7'dir. 2000 yılından 2009 yılının Eylül ayı sonuna kadar Türkiye ile Hollanda arasındaki tekstil ticaretine ilişkin istatistikleri içeren bir tablo, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - HOLLANDA TEKSTİL TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	TEKSTİL İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	TEKSTİL İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	40.921.688	-	83.590.700	-
2001	39.871.952	-2,6	80.898.236	-3,2
2002	40.846.635	2,4	98.969.149	22,3
2003	53.219.433	30,3	76.385.683	-22,8
2004	68.588.446	28,9	85.254.069	11,6
2005	67.481.961	-1,6	64.765.907	-24,0
2006	88.291.045	30,8	42.615.663	-34,2
2007	116.034.209	31,4	36.697.643	-13,9
2008	114.080.072	-1,7	35.307.730	-3,8
2008 Ocak-Eylül	91.108.249		27.282.445	
2009 Ocak-Eylül	72.286.252	-20,7	21.461.702	-21,3

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Diğer yandan, 2000 yılında 83,6 milyon dolarlık tekstil ürünü ithal edilen Hollanda'dan 2008 yılında 35,3 milyon dolar değerinde tekstil ürünü ithal edilmiştir. Sekiz yıl içerisinde ithalat yaklaşık üçte birine düşmüştür. Bu

durumun doğal bir sonucu olarak Türkiye ile Hollanda arasındaki tekstil ticareti Türkiye lehine seyretmektedir.

2000 – 2008 yılları arasında ithalat sadece 2002 ve 2004 yıllarında sırasıyla %22,3 ve %11,6 oranında artarken, 2005 ve 2006 yıllarında ithalatta sırasıyla %24 ve %34,2 gibi yüksek oranlı düşüşler dikkat çekmektedir.

2009 yılının Ocak-Eylül döneminde ise Hollanda'dan tekstil ithalatı 2008'in ilk dokuz ayına kıyasla %21,3 oranında düşerek 21,5 milyon dolara düşmüştür. Bu arada 2005 yılından 2007 yılı sonuna kadar ithalat yüksek oranlı düşüş göstermekle beraber, 2008 yılında düşüş eğilimi %3,8 ile yavaşlamıştır.

Ürün bazında Türkiye'nin Hollanda'ya tekstil ihracatında 2008 yılı Ocak-Eylül ayına kıyasla 2009 yılının aynı döneminde %11,8 düşüş ve 19,5 milyon dolarlık ihracat ile 54 02 GTİP başlıklı sentetik lif ipliği, %25,2 düşüş ve 14,6 milyon dolar ile 54 07 GTİP başlıklı sentetik ipliklerden dokuma kumaşlar, %5,3 düşüş ve 4,9 milyon dolar ile 59 02 GTİP başlıklı naylon, poliamid ve polyester vb esaslı iç-dış lastiği en fazla ihraç edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

2009 yılı Ocak-Eylül döneminde Hollanda'ya ihraç edilen ilk yirmi ürün grubundan yedi tanesinde %11,9 ile %366,8 arasında değişen oranlarda artışlar, on üç tanesinde ise %5,3 ve %80,3 oranları arasında değişen düşüşler olmuştur. İhracatı en yüksek oranlı artan ürünler %366,8 artış ve 458 bin dolarlık ihracat ile 55 03 GTİP başlıklı sentetik devamsız lifler ve %67,3'lük artış ve 888,8 milyon dolarlık ihracat ile 5211 GTİP başlıklı %85'den az pamuk içeren 200 gramdan ağır dokuma kumaşlardır.

Hollanda'ya en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubu içerisinde ihracatın miktar bazında en çok azaldığı ürünler ise, %80,3'lük düşüşle 5406 GTİP başlıklı suni sentetikten, perakende satılacak hale getirilmiş iplikler, %59,5'lik düşüşle 55 15 GTİP başlıklı suni sentetik devamsız iplikler ve %57,1'lik düşüşle 51 12 GTİP başlıklı taranmış yünden, ince hayvan kılından dokuma kumaşlardır.

Türkiye'den Hollanda'ya en fazla ihraç edilen ilk yirmi tekstil ürünü aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'DEN HOLLANDA'YA TEKSTİL İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: \$	GTİP		2008	2009	2008 / 09
BAŞLIĞI	KAPSAM		OCAK-EYLÜL	OCAK-EYLÜL	DEĞİŞİM %
5402	SENTETİK LIF IPLIĞI (DİKİS IPLIĞI HARIÇ) (TOPTAN)		22.080.795	19.484.990	-11,8
5407	SENTETİK IPLIK, MONOFİL, SERİTLERLE DOKUMALAR		19.559.868	14.638.710	-25,2
5902	NAYLON, POLIAMİD, POLİESTER VB.ESASLI İÇ-DİS LASTIĞI MENSUCATI		5.161.647	4.888.077	-5,3
5201	PAMUK (KARDESİZ, TARANMAMIS)		5.302.874	4.169.201	-21,4
6004	DİĞER ÖRME MENSUCAT (EN>30CM, ELASTOMERİK/KAUÇUK IPLIK=>%5)		4.239.416	3.533.638	-16,6
5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)		4.789.566	3.336.504	-30,3
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT		2.707.147	3.270.678	20,8
5209	PAMUK MEN (DOKUMA %85 < PAMUKLU 200G/M2 DEN FAZLA)		2.520.193	3.001.424	19,1
5801	KADİFE, PELÜS VE HALKALI (TİRTİL MENSUCAT)		2.791.088	2.542.253	-8,9
5408	SUNİ FİLAMANT IPLIKLERİNDEN DOKUNMUS MENSUCAT		2.724.957	2.100.642	-22,9
5511	SUNİ-SENTETİK DEVAMSIZ ELYAFTAN IPLIKLER (PERAKENDE)		1.221.453	1.734.557	42,0
5903	PLASTİK EMDİRİLMİŞ, SIVANMIS, KAPLANMIS MENSUCAT		1.662.105	1.532.391	-7,8
5515	DİĞER DEVAMSIZ SENTETİK LİFDEN DOKUMALAR		3.233.817	1.309.678	-59,5
5211	PAMUK MEN (DOKUMA, %85 >PAMUKLU, SUNİ-SENTETİK KARISIK, 200G/M2 DEN AĞIR)		531.181	888.783	67,3
5112	TARANMIS YÜNDEN, İNCE HAYVAN KİLİNDAN DOKUMALAR		1.599.208	685.427	-57,1
5603	DOKUNMAMIS MENSUCAT (EMDİRİLMİŞ)		361.257	507.437	40,5
5309	KETEN DOKUMALAR		434.789	486.705	11,9
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İSLEM GÖRMEMİŞ)		98.227	458.571	366,8
5406	SENTETİK/SUNİ FİLAMANT IPLIKLERİ (DİKİS HARIÇ) (PERAKENDE)		1.973.059	388.464	-80,3
5210	PAMUK MEN (DOKUMALAR, AĞIRLIKÇA % < 85 TEN AZ PAMUK İÇEREN, <= 200 G/M²)		750.594	370.635	-50,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI			83.743.241	69.328.765	-17,2
HOLLANDA'YA TEKSTİL İHRACATI			91.108.249	72.286.252	-20,7
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %			92	96	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

2009 yılı Ocak-Eylül döneminde Türkiye'nin Hollanda'dan en fazla ithal ettiği tekstil mamulü 54 04 GTİP başlıklı sentetik monofilamentlerdir. Bu ürünün ithalatı 2008 yılı aynı dönemine kıyasla 2009 yılında % 1,7 oranında düşüş göstererek 4,4 milyon dolar olmuştur.

En fazla ithal edilen ürünlerden, 59 03 GTİP başlıklı plastik emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış mensucat ithalatı %77,7 oranında artışla 3,7 milyon dolara yükselirken, en fazla ithal edilen üçüncü ürün grubu olan 54 07 GTİP başlıklı sentetik iplik, monofil, şeritlerle dokuma kumaşların ithalatı ise %12,5 oranında gerileyerek 2,6 milyon dolara düşmüştür.

Hollanda'dan en fazla ithal edilen yirmi ürün grubunun on beşinde %1,7 ile %74,7 arasında değişen oranlarda düşüşler söz konusudur. Diğer beş ürün grubunda ise ithalat % 4,5 ile %1299,6 arasında değişen oranlarda artmıştır.

Türkiye'ye Hollanda'dan en fazla ithal edilen ilk yirmi tekstil ürününe ilişkin istatistik veriler, aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN HOLLANDA'DAN TEKSTİL İTHALATI				
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN				
Birim: \$				
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
5404	SENTETİK MONOFILAMENTLER (67 DESITEKS/DAHA FAZLA)	4.508.172	4.431.813	-1,7
5903	PLASTİK EMDİRİLMİS, SIVANMIS, KAPLANMIS MENSUCAT	2.061.894	3.662.984	77,7
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, SERİTLERLE DOKUMALAR	3.005.833	2.629.091	-12,5
5603	DOKUNMAMIS MENSUCAT (EMDIRİLMİS)	3.436.524	2.119.987	-38,3
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİS İPLİĞİ HARIÇ) (TOPTAN)	3.012.339	1.793.315	-40,5
5806	DOKUNMUS KORDELALAR, BOLDÜKLER	2.745.244	1.314.395	-52,1
5208	PAMUK MEN (AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA PAMUK M.KARE 200GR)	1.141.994	739.561	-35,2
5911	TEKNİK İŞLER İÇİN DOKUMAYA ELVERİSLİ MADDEDEN DİĞER ESYA	557.715	669.044	20,0
5209	PAMUK MEN (DOKUMA %85 < PAMUKLU 200G/M2 DEN FAZLA)	317.300	451.268	42,2
5910	DOKUMAYA ELVERİSLİ MADDELERDEN TAŞIYICI/TRANSMİSYON KOLONLARI	24.111	337.459	1.299,6
5904	LİNOLEUM (SIVANMIS, KAPLANMIS MENSUCATTAN YER KAPLAMALARI)	324.012	306.546	-5,4
5801	KADİFE, PELÜS VE HALKALI (TİRTİL MENSUCAT)	766.433	271.275	-64,6
6006	DİĞER ÖRME MENSUCAT	280.295	238.592	-14,9
5204	PAMUKTAN DİKİS İPLİĞİ	375.054	203.348	-45,8
5512	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN DOKUMALAR-AĞIRLIKÇA %85 VE FAZLA	190.990	199.646	4,5
5505	SENTETİK-SUNİ LİF DÖKÜNTÜLERİ	663.589	168.108	-74,7
5515	DİĞER DEVAMSIZ SENTETİK LİFDEN DOKUMALAR	448.725	160.361	-64,3
5408	SUNİ FILAMENT İPLİKLERİNDEN DOKUNMUS MENSUCAT	165.292	159.469	-3,5
5901	CİLT KAPAGI İÇİN SIVANMIS MENSUCAT, MÜHENDİS MUSAMBASI VB.	259.293	145.690	-43,8
5807	ETİKETLER, MARKALAR VB.ESYA-PARÇA, SERİT, SEKİLLİ KESİLMİS	252.792	138.927	-45,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		24.537.601	20.140.879	-17,9
HOLLANDA'DAN TEKSTİL İTHALATI		27.282.445	21.461.702	-21,3
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		90	94	

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Türkiye – Hollanda Deri ve Deri Ürünleri Dış Ticareti

2008 yıllık veriler çerçevesinde Türkiye ile Hollanda arasında 39 milyon dolarlık deri ve deri mamülleri ticaret hacmi mevcuttur. İki ülke arasındaki deri ve deri ürünleri ticareti 2000 yılında 23,4 milyon dolar iken, 2008 yılında

hemen hemen iki katına çıkararak 39 milyon dolar olmuştur. Deri ve deri ürünleri ticareti, Türkiye lehine gelişim göstermektedir. Hollanda Türkiye'nin 2008 yılında deri ve deri ürünleri ihraç ettiği 209 ülke ve serbest bölge arasında 9. sırada bulunmaktadır.

2008 yılında Türkiye'den Hollanda'ya 2007 yılına kıyasla %4,5 oranında düşüşle 33,3 milyon dolarlık deri ve deri ürünleri ihracatı yapılmış olup bu düşüş oranıyla, % 4'lük Türkiye toplam deri ve deri mamülleri ihracat artış oranının gerisinde kalmıştır. Bu düşüş sonucunda Hollanda'ya yapılan deri ve deri ürünleri ihracatının Türkiye toplam deri ve deri ürünleri ihracatı içerisindeki payı %3,14'e düşmüştür.

2009 yılının Ocak-Eylül dönemi itibariyle Türkiye'nin toplam deri ve deri ürünleri ihracatı %27,9 oranında düşerek 613,5 milyon dolar olurken, Hollanda'ya deri ve deri ürünleri ihracatı %26,4 ile bu oranın biraz altında bir oranla düşmüştür. Böylelikle ülkenin toplam deri ve deri mamülleri ihracatı içerisindeki pay %3,44'den %3,51'e yükselmiştir. 2008 yılının ilk dokuz ayı içerisinde Türkiye'den Hollanda'ya 29,3 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünü ihraç edilmiştir.

2000 yılından 2009 yılının Eylül ayı sonuna kadar olan süreçte, Türkiye ile Hollanda arasındaki deri ve deri ürünleri ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE - HOLLANDA DERİ-DERİ MAMÜLLERİ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	DERİ-DERİ MAM. İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	DERİ-DERİ MAM. İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	14.940.624	-	8.568.581	-
2001	21.233.413	42,1	5.781.345	-32,5
2002	25.983.384	22,4	6.253.275	8,2
2003	32.441.992	24,9	8.095.841	29,5
2004	31.589.488	-2,6	12.635.598	56,1
2005	31.236.763	-1,1	7.844.332	-37,9
2006	30.577.419	-2,1	9.627.980	22,7
2007	34.816.330	13,9	9.510.213	-1,2
2008	33.266.383	-4,5	5.813.833	-38,9
2008 Ocak-Eylül	29.300.214		4.639.362	
2009 Ocak-Eylül	21.555.178	-26,4	3.104.301	-33,1

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

2000 yılından 2008 yılına kadar Hollanda'ya deri ve deri ürünleri ihracatı incelendiğinde 2003 yılında 32,4 milyon dolar ile bir tavan yapıldığı, izleyen 2004 ve 2006 yılları arasında ise küçük oranlarda ihracat düşüşleri olduğu görülmektedir. 2007 yılında tekrar artışa geçen ihracat %13,9'luk artış ve 34,8 milyon dolar ile yine yükselişe geçmiştir.

Diğer yandan, Hollanda'dan deri ve deri ürünleri ithalatında 2001, 2005, 2007 ve 2008 yıllarında sırasıyla %32,5, %37,9, %1,2 ve %38,9 düşüşler olmuş, diğer yıllarda ise %8,2 ile %56,1 arasında değişen oranlarda artışlar gerçekleşerek bu ülkeden deri ve deri ürünleri ithalatımız dalgalı bir seyir izlemiştir.

2008 yılında Türkiye'nin genel deri ve deri ürünleri ithalatı %3,5 oranında artarken Hollanda'dan ithalatın %38,9 gibi yüksek bir oranla düşmesi ve de aynı seyrin 2009 yılının Ocak-Eylül döneminde de devam etmesi, Türkiye lehine bir gelişme olarak yorumlanabilir. 2009 yılının Ocak-Eylül döneminde Türkiye'nin deri ve deri ürünleri ithalatı %34,2 oranında azalırken, Hollanda'dan ithalat %33,1 düşüş göstermiştir.

Hollanda'ya deri ve deri ürünleri ihracatı ürün bazında incelendiğinde, ayakkabıların ağırlığı açıkça görülmektedir. 2009 Ocak-Eylül döneminde %28 oranında düşüşle Türkiye'den Hollanda'ya 12,1 milyon dolarlık ayakkabı ihraç edilmiştir. Bu ürün grubunda 64 03 GTİP başlıklı yüzü deri, tabanı kauçuk, plastik, tabii veya suni deri ya da kösele olan ayakkabılar ile 64 05 GTİP başlıklı diğer ayakkabılar sırası ile 9,5 milyon dolar ve 2,3 milyon dolar değerler ile en fazla ihraç edilen ürünlerdir.

Diğer önemli ihraç ürünleri 2009 yılı Ocak-Eylül döneminde 2008 yılı aynı dönemine kıyasla %3,9 oranında düşüş ve 7,3 milyon dolar değer ile deri giyim ile %51,6 düşüş ve 1,8 milyon dolar ile saraciyeye ürünleridir.

Temel ürün grupları içerisinde ihracatın arttığı tek ürün grubu %72,9 oranında artışla 107 bin dolarlık ihracat yapılan bitmiş deridir.

Türkiye'nin temel ürün grupları itibariyle Hollanda'ya deri ve deri ürünleri ihracatına ilişkin rakamlar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN HOLLANDA'YA DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI				
<i>Birim: ABD \$</i>				
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	-	-	-
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	-	-	-
4103	DİĞER HAM DERİLER	-	-	0,0
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	0	0	-
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	390.937	0	-100,0
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	-	-	-
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	-	-	0,0
4104-4106	YARI İŞLENMİŞ DERİ TOPLAMI	390.937	0	-100,0
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	54.299	103.376	90,4
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	201	3.741	1.761,2
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	-	-	0,0
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	7.607	0	0,0
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT,YAPRAK, LEVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYASI İÇİN)	0	252	-
4107-4115	BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	62.107	107.369	72,9
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB (İMAL EDİLDİĞİ MADDE NE OLURSA OLSUN)	-	-	0,0
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	2.610.356	1.158.975	-55,6
4203.21/29/30/40	DERİ ELDİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	937.985	492.397	-47,5
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	-	-	0,0
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	107.267	116.909	9,0
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	-	-	0,0
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-	SARACİYE TOPLAMI	3.655.608	1.768.281	-51,6
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	7.607.577	7.308.914	-3,9
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	7.607.577	7.308.914	-3,9
4301	HAM POSTLAR	-	-	0,0
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	0	1.503	-
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	0	1.503	-
4303	KÜRKTE GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTE DİĞER EŞYA	760.521	258.207	-66,0
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	-	-	-
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	760.521	258.207	-66,0
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	2.076	28.725	1.283,7
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	283.458	189.569	-33,1
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİİ, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	14.657.303	9.514.912	-35,1
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	67.704	93.605	38,3
6405	DİĞER AYAKKABI	1.806.967	2.282.764	26,3
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	5.956	1.329	-77,7
64	AYAKKABI TOPLAMI	16.823.464	12.110.904	-28,0
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		29.300.214	21.555.178	-26,4

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Hollanda'dan deri ve deri ürünleri ithalatı ele alındığında ise, ham ve işlenmiş kürk ürünleri en fazla ithal edilen ürünler olarak dikkat çekmektedir. 2009 yılı Ocak-Eylül döneminde Hollanda'dan Türkiye'ye %6 oranında düşüşle

1,1 milyon dolar değerinde ham ve işlenmiş kürk ürünleri ithal edilmiştir. İthalatı %50,3 oranında azalarak 740 bin dolara düşen bitmiş deriler ile ithalatı %7,3 oranında azalarak 503 bin dolara gerileyen ayakkabılar diğer önemli ithal kalemlerindedir.

TÜRKİYE'NİN HOLLANDA'DAN DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI				
<i>Birim: ABD \$</i>				
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
4101	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DERİLERİ-HAM	151.499	0	-
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	388.065	147.904	-61,9
4103	DİĞER HAM DERİLER	-	-	-
4101-4103	HAM DERİ TOPLAMI	539.564	147.904	-72,6
4104	SİĞİR VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	0	289	-
4105	KOYUN VE KUZULARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	0	288	-
4106	DİĞER HAYVANLARIN DABAKLANMIŞ DERİLERİ	212	12.670	5.876,4
4104-4106	YARI İŞLENMİŞ DERİ TOPLAMI	212	13.247	6.148,6
4107	SİĞİR VE ATLARIN DABAKLANMIŞ VE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELESİ	866.925	466.858	-46,1
4112	KOYUN VE KUZULARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	0	34.145	-
4113	DİĞER HAYVANLARIN DİĞER DERİ VE KÖSELELERİ	603.955	234.308	-61,2
4114	GÜDERİ; RUGAN VE RUGANLA DERİ VE KÖSELE; METALİZE DERİ VE KÖSELE	1.600	754	-52,9
4115	DERİ,KÖSELELERİN ŞERİT,YAPRAK, LEVHA, KIRPINTI, DÖKÜNTÜ VB.(DERİ EŞYASI İÇİN)	16.714	3.925	-76,5
4107-4115	BİTMİŞ DERİ TOPLAMI	1.489.194	739.990	-50,3
4201	HER TÜR HAYVAN İÇİN SARACİYE EŞYASI, EYER VB (İMAL EDİLDİĞİ MADDE NE OLURSA OLSUN)	0	4.001	-
4202	DERİ, KÖSELE VB. DEN SEYAHAT EŞYASI	395.001	228.240	-42,2
4203.21/29/30/40	DERİ ELDİVEN KEMER VE AKSESUARLAR	270.299	251.899	-6,8
4204	DERİ VE KÖSELEDEN MAKİNA, MEKANİK CİHAZ VB. İÇİN EŞYA	-	-	-
4205	DERİ VE KÖSELEDEN DİĞER EŞYA	54.854	8.130	-85,2
4206	BAĞIRSAK, KURSAK, MESANE, VETERDEN MAMUL EŞYA	-	-	0,0
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-	SARACİYE TOPLAMI	720.154	492.270	-31,6
4203.10	DERİ VE KÖSELEDEN GİYİM EŞYASI	162.761	94.100	-42,2
4203.10	DERİ GİYİM TOPLAMI	162.761	94.100	-42,2
4301	HAM POSTLAR	-	-	-
4302	DABAKLANMIŞ, APRELENMİŞ KÜRKLER	1.184.643	1.113.637	-6,0
4301-4302	HAM VE İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	1.184.643	1.113.637	-6,0
4303	KÜRKTE GİYİM EŞYASI, AKSESUARLARI, KÜRKTE DİĞER EŞYA	121	0	-
4304	TAKLİT KÜRK VB. MAMUL EŞYA	-	-	0,0
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI TOPLAMI	121	-	-100,0
6401	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK-SU GEÇİRMEZ AYAKKABI	6.039	210.455	3.384,9
6402	DIŞ TABANI, YÜZÜ KAUÇUK VE PLASTİK DİĞER AYAKKABI	142.953	45.574	-68,1
6403	YÜZÜ DERİ, TABANI KAUÇUK, PLASTİK, TABİL, SUNİ VB KÖSELE AYAKKABI	233.701	110.528	-52,7
6404	YÜZÜ DOKUMA MADDELERİNDEN, TABANI KAUÇUK, PLASTİK VB AYAKKABI	18.858	25.728	36,4
6405	DİĞER AYAKKABI	1.390	4.198	202,0
6406	AYAKKABI AKSAMI, İÇ TABAN, TOPUK RAMPASI, GETR, TOZLUK, DOLAK VB	139.772	106.670	-23,7
64	AYAKKABI TOPLAMI	542.713	503.153	-7,3
GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI		4.639.362	3.104.301	-33,1

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Türkiye – Hollanda Halı Dış Ticareti

2008 yılında Hollanda'ya 6,6 milyon dolarlık halı ihracatı yapılmış olup ihracatın 2007'ye göre artış oranı %55,3'tür. Hollanda, 193 ülke arasında en fazla halı ve yer kaplaması ihraç edilen 34. ülkedir. Hollanda'ya yapılan ihracatın Türkiye genel halı ihracatından aldığı pay %0,57'dir. Bu pay 2009 yılının Eylül sonu itibariyle %0,24'e gerilemiştir.

2000 yılından 2008 yılına kadar Türkiye'den Hollanda'ya halı ihracatının seyrine bakıldığında, 2003 ve 2005 yıllarında %92,7 ve %162,4 ile yüksek oranlı artışlar kaydedilmişken 2004 yılında da %52 oranında yüksek oranlı düşüş dikkat çekmektedir. Bu seyir doğrultusunda 2005 yılında halı ihracatı, rekor oranda bir artışla 2001 yılındaki seviyenin yaklaşık üç katına çıkmış, 3,9 milyon dolara yükselmiştir. Sonraki yıllarda dalgalı bir seyir izleyen ihracat, 2008 yılı sonunda 6,6 milyon doları bulmuştur. 2009 yılının Ocak-Eylül döneminde ise Hollanda'ya halı ihracatı %66,1 oranında düşmüştür. Bu oran, genel halı ihracatının düşüş oranınının (%13,6) çok üzerindedir.

Yıllar itibariyle Türkiye ile Hollanda arasındaki halı ticaretine ilişkin veriler, aşağıdaki tablodan izlenebilir.

TÜRKİYE - HOLLANDA HALI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	HALI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)	HALI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2000	1.126.980	-	5.984.659	-
2001	1.379.072	0,0	3.861.442	0,0
2002	1.609.968	16,7	4.953.987	28,3
2003	3.102.534	92,7	6.953.913	40,4
2004	1.490.173	-52,0	10.670.543	53,4
2005	3.910.133	162,4	9.960.372	-6,7
2006	5.114.679	30,8	9.544.867	-4,2
2007	4.273.631	-16,4	11.270.950	18,1
2008	6.638.812	55,3	9.950.582	-11,7
2008 Ocak-Eylül	5.316.370		7.181.079	
2009 Ocak-Eylül	1.804.817	-66,1	3.439.190	-52,1

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

Türkiye'nin Hollanda'dan halı ithalatı 2000 yılından itibaren dalgalı bir seyir ile 2008 yılında 10 milyon doları bulmuştur. 2009 yılının Ocak-Eylül döneminde ise ithalat %52,1 oranında keskin bir düşüşle 3,4 milyon dolara gerilemiştir. Bu rakam 2008 yılı aynı döneminde 7,2 milyon dolardır.

İki ülke arasındaki halı ticaretine temel ürün grupları itibariyle bakıldığında, 2009 yılında ihracatta %57,3 düşüş ve 1,1 milyon dolar ile 57 03 GTİP başlıklı tuftle halıların ağırlıklı olduğu, ithalatta da aynı ürün grubunun ancak daha yüksek bir değer ile (2,7 milyon dolar) en fazla ithalat yapılan ürün olduğu görülmektedir. Hollanda 2008 yılında Türkiye'nin halı ithal ettiği 113 ülke arasında 5. sırada yer almaktadır.

Türkiye ile Hollanda arasındaki halı ticaretine konu olan temel ürün grupları aşağıdaki tablolardan izlenebilir.

TÜRKİYE'DEN HOLLANDA'YA HALI İHRACATI				
Birim: \$ GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
5701	DÜĞÜMLÜ, SARMALI HALILAR, YER KAPLAMALARI	2.016.757	29.504	-98,5
5702	DOKUNMUS HALILAR, YER KAPLAMALARI (KILIM, SUMAK, KARAMAN VB)	658.090	568.880	-13,6
5703	TUFTE EDİLMİŞ HALILAR, TUFTE EDİLMİŞ (YER KAPLAMALARI)	2.550.867	1.088.392	-57,3
5705	DİĞER HALI VE YER KAPLAMALARI (DOKUMAYA ELVERİSLİ DİĞER MADDELERDEN)	90.656	118.041	30,2
HOLLANDA'YA HALI İHRACATI		5.316.370	1.804.817	-66,1

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

TÜRKİYE'NİN HOLLANDA'DAN HALI İTHALATI				
Birim: \$ GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2008 OCAK-EYLÜL	2009 OCAK-EYLÜL	2008 / 09 DEĞİŞİM %
5701	DÜĞÜMLÜ, SARMALI HALILAR, YER KAPLAMALARI	245.181	199.352	-18,7
5702	DOKUNMUS HALILAR, YER KAPLAMALARI (KILIM, SUMAK, KARAMAN VB)	172.658	57.332	-66,8
5703	TUFTE EDİLMİŞ HALILAR, TUFTE EDİLMİŞ (YER KAPLAMALARI)	5.830.139	2.734.498	-53,1
5704	KEÇEDEN HALI VE YER KAPLAMALARI (TUFTE EDİLMEMİŞ)	829.231	333.888	-59,7
5705	DİĞER HALI VE YER KAPLAMALARI (DOKUMAYA ELVERİSLİ DİĞER MADDELERDEN)	103.870	114.120	9,9
HOLLANDA'DAN HALI İTHALATI		6.935.898	3.239.838	-53,3

Kaynak DTM Bilgi Sistemi / Kasım 2009

V. FAYDALI ADRESLER

T.C. LAHEY BÜYÜKELÇİLİĞİ

Tel: +31 70 360 49 12

Faks: +31 70 361 79 69

E-mail: turkemb.thehague@mfa.gov.tr

T.C. LAHEY BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Tel : +31 70 362 35 76

Faks: +31 70 362 43 32

E-mail: dtlah@planet.nl

HOLLANDA TİCARET OFİSİ

Tel : +90 232 498 46 12

Faks: +90 232 446 22 51

E-mail: esin.gonenc@izto.org.tr

HOLLANDA İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Tel : +90 212 393 21 21

Faks: +90 212 292 50 31

E-mail: ist-ha@minbuza.nl

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- Bilgi DTM İstatistik Veri Tabanı.
- Birleşmiş Milletler İstatistik Veri Sayfası, <http://comtrade.un.org/>
- Hollanda Ülke Profili - İGEME, 2009.
- Hollanda Ev ve Döşemelik Tekstil Ürünleri Raporu, T.C. Lahey Ticaret Müşavirliği, 2009.
- CIA The World Factbook, Country Profiles, Netherlands.

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
Aralık 2009*

** İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.*

